

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2026. január 8., csütörtök

Tartalomjegyzék

1/2026. (I. 8.) SZTFH rendelet	A befektetési arannyal folytatott kereskedelmi tevékenység engedélyezésével összefüggő eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól	36
15/2025. JEH határozat	A helyben lakó földművesnek minősülésről	38
16/2025. JEH határozat	A hiányos rendelkező résszel közölt határozat kijavítása vagy kiegészítése tárgyában	50
1001/2026. (I. 8.) Korm. határozat	Egyes helyi önkormányzatok működőképességének biztosításáról	58
1002/2026. (I. 8.) Korm. határozat	A budapesti egyházi fejlesztések megvalósításának támogatásáról szóló 1479/2025. (XI. 21.) Korm. határozat módosításáról	60
1003/2026. (I. 8.) Korm. határozat	A kiemelt fővárosi sportegyesületek és egyes kiemelt vidéki sportszervezetek támogatási programjainak 2027–2032 közötti folytatásáról	60
1004/2026. (I. 8.) Korm. határozat	Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata óvodafejlesztésének támogatásáról	61
1/2026. (I. 8.) ME határozat	Helyettes államtitkár felmentéséről és helyettes államtitkár kinevezéséről	63

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága elnökének 1/2026. (I. 8.) SZTFH rendelete a befektetési arannyal folytatott kereskedelmi tevékenység engedélyezésével összefüggő eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól

- [1] A befektetési arannyal folytatott kereskedelem szabályozott rendszerének biztonságos, átlátható és értékálló működése érdekében a befektetési arannyal folytatott kereskedelmi tevékenység végzése engedélyhez kötött tevékenység. Az engedély kiadását a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága végzi.
- [2] E rendelet célja a befektetési arannyal folytatott kereskedelem végzésének engedélyezésére irányuló eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékére és megfizetésére, továbbá a díj kezelésére, nyilvántartására és visszatérítésére vonatkozó rendelkezések megállapítása.
- [3] A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról szóló 2021. évi XXXII. törvény 29. § b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról szóló 2021. évi XXXII. törvény 13. § n) pontjában és 13/B. § b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §**
- (1) A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 9/A. § (1) bekezdése szerinti, a befektetési arannyal folytatott kereskedelmi tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértéke 200 000 Ft.
- (2) A befektetési arannyal történő kereskedelmi tevékenység folytatására vonatkozó engedély módosítására irányuló eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértéke 100 000 Ft.
- 2. §**
- (1) Az igazgatási szolgáltatási díjat a kérelem benyújtását megelőzően a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának (a továbbiakban: Hatóság) a Magyar Államkincstár által vezetett, 10032000-00362887-00000000 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára banki átutalással vagy fizetési számlára történő készpénzbefizetéssel kell megfizetni.
- (2) Az átutalási megbízás közlemény rovatában fel kell tüntetni
- a) a „bef. arany ig. szolg. díj” megjegyzést,
- b) a kérelmező adószámát, valamint
- c) a kérelemre induló eljárás azonosítására szolgáló, 1. melléklet szerinti kódot.
- (3) Az 1. § szerinti eljárások lefolytatására irányuló kérelem visszavonása esetén a befizetett igazgatási szolgáltatási díj nem igényelhető vissza.
- (4) Ha az ügyfél az igazgatási szolgáltatási díjat a kérelem előterjesztését megelőzően nem vagy nem teljes mértékben fizette meg, a Hatóság hiánypótlási felhívásának közlésétől számított nyolc napon belül köteles a befizetést teljesíteni, és a fizetési megbízás közlemény rovatában az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően a hiánypótlási felhívás iktatószámát is feltüntetni.
- (5) A tévesen befizetett igazgatási szolgáltatási díj visszatérítéséről a Hatóság a befizetésről való tudomásszerzést követő 15 napon belül intézkedik az ügyfél azon bankszámlájára, amelyről a befizetés érkezett.
- 3. §**
- Az e rendeletben meghatározott díjak tekintetében az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 28. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakat a díjfizetési kötelezettségre alkalmazni kell azzal az eltéréssel, hogy ahol az Itv. illetéket említ, azon igazgatási szolgáltatási díjat kell érteni.

- 4. §** (1) A Hatóság az igazgatási szolgáltatási díjat kérelmenként tartja nyilván.
- (2) Az igazgatási szolgáltatási díjak nyilvántartására és elszámolására az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet rendelkezéseit kell alkalmazni. Az igazgatási szolgáltatási díj nyilvántartásából ki kell tűnnie a díj összegének és annak, hogy az eljárás mikor került megindításra.

5. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 31. napon lép hatályba.

Dr. Nagy László s. k.,
elnök

1. melléklet az 1/2026. (I. 8.) SZTFH rendelethez

A kérelemre induló eljárások azonosítására szolgáló kódok

	A	B
1.	Az eljárás megnevezése	Az eljárás kódja
2.	a befektetési arannyal folytatott kereskedelmi tevékenység engedélyezésére	SZTFH-701
3.	a befektetési arannyal történő kereskedelmi tevékenység folytatására vonatkozó engedély módosítására	SZTFH-702

VIII. A Kúria határozatai

A Kúria 15/2025. JEH határozata (Jpe.III.60.047/2024/11. szám) a helyben lakó földművesnek minősülésről

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Kúria K.IV. tanácsának előzetes döntéshozatali indítványa alapján meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. Annak, aki a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvényben szabályozott földforgalmi ügyben helyben lakó földművesként elfogadó nyilatkozatot tesz, és a joggyakorlását megelőző legalább 3 évben bejelentett lakóhellyel és tartózkodási hellyel is rendelkezett, a lakóhelyén megvalósuló életvitelszerű lakáshasználatát bizonyítani kell. Bizonyítékát a nyilatkozatával egyidejűleg köteles csatolni, azt közigazgatási perben nem pótolhatja.
2. A bíróságokra kötelező jogegységi határozat alkalmazhatóságának vizsgálata során figyelemmel kell lenni annak a jogszabálynak az időbeli hatályára és a szövegére, amelyet a Jogegységi Panasz Tanács eljárása során értelmezett.
3. A Kúria K.IV. számú tanácsa eltérhet a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Kfv.37.025/2024/7. számú határozattól.

Indokolás

I.

- [1] A Kúria előtt Kfv.37.166/2024. számon folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban eljáró tanács (a továbbiakban: indítványozó tanács) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 33. § (1) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva a 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján előzetes döntéshozatali indítványt terjesztett elő a jogegység érdekében, mert el kíván térni a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) Kfv.37.025/2024/7. számon közzétett határozattól (a továbbiakban: referenciahatározat).
- [2] Az indítványozó tanács az egységes joggyakorlat biztosítása érdekében kérte földforgalmi ügyben jogegységi határozat meghozatalát az alábbi kérdésekben:
- *Hogyan értelmezendők a bizonyítás szabályai akkor, amikor a földműves a haszonbérleti szerződésre elfogadó nyilatkozatot tesz, és az elfogadási joga gyakorlását megelőző legalább 3 évben bejelentett lakóhellyel, illetve bejelentett tartózkodási hellyel is rendelkezett, és állítása szerint életvitelszerű lakáshasználata a lakóhelyén megvalósult? A jogszabályok módosulása esetén hogyan kell alkalmazni a jogegységi határozatokat?*
- [3] Az indítványozó tanács az eljárást a Bszi. 32. § (2) bekezdése értelmében a jogegységi eljárás befejezéséig felfüggesztette.

II.

- [4] A referenciahatározat tényállása szerint a felperesnek a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban rögzített lakóhelye B. községben van, míg tartózkodási helye 2021. szeptember 23-tól Ny. községben. A használatba adó személy és a felperes mint használatba vevő között 2022. június 20-án haszonbérleti szerződés jött létre b.-i külterületi ingatlanokra. A felperes nyilatkozatában előhaszonbérleti jogát a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 46. § (1) bekezdés c) pontjára (helyben lakó földműves) alapította.

- [5] Az alperes hatóság a 2022. július 19-én kelt 580739/2/2022. számú határozatával a haszonbérleti szerződés jóváhagyását megtagadta, mert a felperesnek Ny.-on tartózkodási helye is bejelentett, így B. településen nem minősül helyben lakónak, tehát a Földforgalmi tv. 46. § (1) bekezdés c) pontja szerinti előhaszonbérleti jog nem illeti meg.
- [6] A felperes keresete folytán eljáró Győri Törvényszék a 6.K.701.107/2023/16. számú ítéletével az alperes határozatát megsemmisítette, a hatóságot új eljárást lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezte. Indokolása szerint a helyben lakói minőség az adott lakóhelyen való életvitelszerű tartózkodást jelent – ahogy arra a Kúria az 5/2022. Jogegységi határozatában (a továbbiakban: 5/2022. JEH) is rámutatott –, amelyet nem kizárólag a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás adatai igazolhatnak, a nyilvántartás adataival szemben helye van ellenbizonyításnak is. A perben a felperes bizonyította, hogy életvitelszerűen B. községben lakik, amelyet az új eljárásban az alperes köteles értékelni.
- [7] A jogerős ítélettel szemben az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. Előadta, hogy amennyiben a polgár tartózkodási helyét is bejelenti, azt kell az életvitelszerű lakáshasználata helyének tekinteni. Az elsőfokú bíróság tévedett abban, hogy a helyben lakás kérdésében a közigazgatási hatósági eljárás helyett és után a felperes részéről a perben még van helye bizonyításnak. Az előhaszonbérleti jogot megalapozó körülménynek ugyanis e jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozat megtételekor kell fennállnia a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 26/A. § (1)–(2) bekezdései, annak jogalkotói indokolása, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 53. § (2) bekezdés („A haszonbérleti szerződéshez csatolni kell az előhaszonbérleti jogosultságot igazoló okiratokat, kivéve, amelyet közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell.”) alapján. A közigazgatási eljárásban pedig a felperes nem hivatkozott rá és nem is bizonyította, hogy életvitelszerűen nem a tartózkodási helyeként bejelentett lakcímen él.
- [8] A Kúria a referenciahatározatában az elsőfokú ítéletet hatályában fenntartotta. Indokolásában megállapította, az elsőfokú bíróság a helyben lakás ténye szempontjából az 5/2022. JEH alapján megfelelően döntött akként, hogy a lakcímnnyilvántartás mint közhiteles nyilvántartás adatával szemben a perben ellenbizonyításra van lehetőség. Annak összehasonlítását azonban nem végezte el, hogy az 5/2022. JEH egyes elvi tételei, amelyek a 2021-ben hatályos jogi szabályozást vették alapul, mennyiben alkalmazhatók a 2021. évet követően módosult jogszabályok rendelkezéseinek – többek között a 2022. január 1-től hatályos Nytv. 26/A. § (2) bekezdésének, a Földforgalmi tv. 49. § (4) bekezdésének – tükrében.
- [9] A felperes a haszonbérleti szerződésben nyilatkozott többek között arról, hogy helyben lakó földműves. Ez a nyilatkozat jeleníti meg, hogy a Földforgalmi tv. 5. § 9. pontja szerinti „helyben lakó” fogalom alatt életvitelszerű lakóhelyének B. községet tekintette. Ennek igazolására nem kellett csatolnia okiratot, mert a 2022. január 1-től hatályos törvényi előírások [Földforgalmi tv. 49. § (4) bekezdés, Fétv. 53. § (2) bekezdés] értelmében az előhaszonbérleti jogosultság gyakorlása során (az elfogadó jognyilatkozathoz) csatolandó, előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratok közül nem kell csatolni a hatósági jóváhagyáshoz kötött ügylet esetén azt, amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartás tartalmaz. A helyben lakás tényét tehát az alperesnek kell ellenőriznie a közhiteles nyilvántartásból.
- [10] A referenciahatározatot hozó tanács álláspontja szerint a 2022. január 1. után kötött szerződésekre az 5/2022. JEH elvi tételei közül „meghaladottá vált” az 1. pontban az okiratcsatolási kötelezettségre, a lakcímkártya, illetve a jegyző által kiállított hatósági bizonyítvány mint igazolások benyújtására vonatkozó megállapítás. (Ezen álláspontját a tanács a referenciahatározatának elvi tartalmában is megjelenítette.) Az alperes helytelenül következtetett arra, hogy a felperes hatósági eljárásbeli helyzete akként értékelhető, mint aki a hatósági eljárásban meg sem próbálta megdönteni az Nytv. 26/A. § (2) bekezdésben meghatározott vélelmet („Ha jogszabály valamely jogosultság vagy kötelezettség tekintetében eltérően nem rendelkezik, ellenkező bizonyításig a polgár életvitelszerű lakáshasználata helyének a bejelentett lakóhelyét kell tekinteni, ha tartózkodási hely bejelentésére nem került sor.”), így emiatt a vélelem megdöntésére a közigazgatási perben sem kerülhetett volna sor. A tényállás szerint ugyanis a haszonbérbe vevő felperes a szerződésben nyilatkozott a helyben lakás tényéről, és nem tudta azt: a hatóságnak az lesz a későbbiekben az álláspontja a szerződés vizsgálata során, hogy a bejelentett tartózkodási helyhez fűződő törvényi vélelem alapján őt Ny. községben tekinti életvitelszerűen ottlakónak. Ebből az következik – szemben az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal –, hogy a felperesnek nem is volt módja a hatósági eljárásban megdönteni a törvényi vélelmet, ezért az ellenbizonyításra a perben nyílt lehetősége, amellyel élt is.

III.

- [11] Az indítványozó tanács előtt folyamatban lévő ügyben az I. rendű alperesi érdekelt – a tulajdonában álló, a Földforgalmi tv. hatálya alá tartozó k-i ingatlanra – a II. rendű alperesi érdekelttel haszonbérleti szerződést kötött. A felperes a lakcímnnyilvántartás adatai szerint K.-on 1986 óta állandó lakóhellyel rendelkezik, és 2018. december 17. – 2022. május 26. között O.-ban tartózkodási helyet létesített. A kifüggesztett haszonbérleti szerződésre 2023. július 17-én elfogadó nyilatkozatot tett, az előhaszonbérleti jogosultságát a Földforgalmi tv. 46. § (1) bekezdés c) pontja alapította: olyan földműves, aki helyben lakónak minősül. Az elfogadó nyilatkozatához csatolta a 2022. június 26-án kiállított lakcímet igazoló hatósági igazolványát arról, hogy lakóhelye K.-on található, bejelentett tartózkodási hellyel nem rendelkezik.
- [12] Az alperes a 2023. augusztus 10. napján kelt 580375/4/2023. iktatószámú határozatával a haszonbérleti szerződést az I. rendű és a II. rendű alperesi érdekeltek között hagyta jóvá, egyidejűleg felperesre vonatkozóan a szerződés jóváhagyását megtagadta. Indokolása szerint a felperes életvitelszerű lakáshasználatának a helye – az o-i tartózkodási helye miatt – legalább 3 éve folyamatosan nem a haszonbérleti szerződés tárgyát képező föld fekvése szerinti K. településen van. A felperes elfogadó nyilatkozata ezért a Földforgalmi tv. 51. § (5) bekezdés c) pont alapján az előhaszonbérleti jogosultak sorrendjének megállapításánál nem vehető figyelembe, és úgy tekintette, hogy az előhaszonbérleti jogát nem gyakorolta.
- [13] A felperes keresete folytán eljáró Pécsi Törvényszék a 3.K.701.040/2023/23. számú jogerős ítéletével az alperes határozatát megsemmisítette, és a hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Indokolása szerint az alperes helyesen értelmezte az Nytv. 2022. január 1-től hatályos 26/A. § (2) bekezdését (ellenkező bizonyításig a polgár életvitelszerű lakáshasználata helyének a bejelentett lakóhelyét kell tekinteni, ha tartózkodási hely bejelentésére nem került sor), azaz amennyiben a polgár tartózkodási hellyel is rendelkezik, az életvitelszerű lakáshasználata a tartózkodási helye. E vélelmet a jogalkotó rendelkezése alapján az ellenkező bizonyításig kell elfogadni. A perben a felperes gyakorolta az ellenbizonyítás jogát, a bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az o-i ingatlant lakhatás céljából egyáltalán nem vette igénybe és életvitelszerűen a k-i állandó lakóhelyén él. A felperes tehát az általa megjelölt ranghelynek megfelelt, az alperes pedig a felperes életvitelszerű lakáshasználatának helye, a ranghely, az elfogadó nyilatkozat tekintetében tévesen döntött, ezért köteles új eljárásban jogszerűen dönteni.
- [14] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Földforgalmi tv. 49. § (4) és (6) bekezdéseiben foglaltakat, mert amennyiben az előhaszonbérleti jogát „helyben lakóként” gyakorolni kívánó életvitelszerű lakáshasználata nem egyezik meg a bejegyzett tartózkodási helyével, annak hiányában lakóhelyével és a törvényi vélelemmel szemben ellenbizonyítással kíván élni, bizonyítékait az elfogadó jognyilatkozatához kell csatolnia. A jogosultságot igazoló okiratok benyújtására nyitva álló határidő pedig jogvesztő, így a helyben lakás igazolására szolgáló (a vélelmet megdöntő) iratok benyújtására meghatározott határidő is a kérelem benyújtásának időpontja. Továbbá a megismételt eljárásban olyan bizonyítékok figyelembevételére kötelezte, amelyek a hatósági eljárásban nem álltak rendelkezésre, csak a per során keletkeztek. A jogerős ítélet ezáltal az ügy érdemét érintően jogsértő.
- [15] Felülvizsgálati ellenkérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, az alperesi érdekeltek a felülvizsgálati eljárásban nem tettek nyilatkozatot.

IV.

- [16] Az indítványozó tanács álláspontja szerint földforgalmi ügyben az előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratait az elfogadó nyilatkozatának megtételekor kell benyújtania annak, aki a jogosultság szempontjából lényeges 3 éves időszakban az előhaszonbérleti jogosultságát a bejelentett lakóhelye szerinti helyben lakó minőségére (a 2023. január 1. napjától hatályos Földforgalmi tv. 5. § 9. pontja szerinti „helyben lakó” fogalmának lényegét adó „életvitelszerű lakáshasználatának” a bejelentett lakóhelyén való fennállására) alapítja, azonban a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban eltérő településen bejelentett tartózkodási hellyel is rendelkezett.
- [17] Amennyiben tehát az előhaszonbérleti jogát helyben lakóként gyakorolni kívánó jogosult életvitelszerű lakáshasználatát nem egyezik meg a bejelentett tartózkodási helyével, és az Nytv. 26/A. § (2) bekezdése szerinti vélelemmel („ellenkező bizonyításig a polgár életvitelszerű lakáshasználatának helyének a bejelentett lakóhelyét kell tekinteni, ha tartózkodási hely bejelentésére nem került sor”) szemben ellenbizonyítással kíván élni, az ennek tényét igazoló okiratokat az elfogadó jognyilatkozatához kell csatolnia. E vélelem miatt az előhaszonbérleti jog okirattal történő igazolása kötelezettségét tehát nem teljesíti az a nyilatkozata szerint „helyben lakó”, aki a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban a jogosultság szempontjából lényeges 3 éves időtartam alatt eltérő településen bejelentett

tartózkodási hellyel is rendelkezett, és a lakóhelyén történt életvitelszerű tartózkodását csak a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal igazolja. Ebben az esetben a jogosultság szempontjából lényeges 3 éves időtartamon belül, a tartózkodási hely megszűntetésekor kiállított lakcímkártya – önmagában – nem alkalmas 3 éve fennálló helybenlakói minőség igazolására.

- [18] A Földforgalmi tv. 49. § (4) bekezdésében meghatározott azon kötelezettség alapján, hogy az elfogadó jognyilatkozathoz csatolni kell az előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratokat is, illetve ha az előhaszonbérleti jogosultságot a közhiteles nyilvántartás nem támasztja alá, e törvényhely (6) bekezdése értelmében a (4) bekezdésben foglaltak megsértése esetén az előhaszonbérleti jognyilatkozatot olyannak kell tekinteni, mintha az előhaszonbérleti jogát az arra jogosult nem gyakorolta volna.
- [19] Az okiratok a perben már nem pótolhatóak. A jogosultságot igazoló okiratok benyújtására nyitva álló határidő jogvesztő, így a helyben lakás igazolására szolgáló (és ha van, a felmerült vélelmet megdőntő) iratok benyújtására szolgáló határidő is a kérelem benyújtásának időpontja.
- [20] Az Nytv. 26/A. § (2) bekezdésében foglalt vélelem – figyelemmel az 5/2022. JEH-ban foglaltakra is – nem értelmezhető úgy, hogy a fél a perben ellenbizonyítással élhet a saját maga által a lakcímnnyilvántartásba bejelentett adatokkal szemben. Az 5/2022. JEH 2. pontjában hivatkozott ellenbizonyítás lehetősége alapvetően nem a lakcímnnyilvántartás adatával, hanem az arra jogosult által becsatolt – egyebek között jegyzői – igazolással szemben áll fenn. A perben ezért ellenbizonyításra az igazolást becsatoló földművessel szembeni, ellenérdekű fél jogosult, aki ugyanis csak a határozatból szerez tudomást a döntés tartalmáról.
- [21] Az indítványozó tanács álláspontja szerint felülvizsgálati eljárásban meghozott és a BHGY-ban közzétett határozat elvi tartalmaként nem lehet megállapítani, hogy jogszabálmódosítás folytán „meghaladottá vált” valamely hatályban lévő jogegységi határozat. Erre az esetkorre irányadó a Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eljárás („Az előzetes döntéshozatali indítványra jogegységi eljárásnak van helye, ha az egységes ítélezési gyakorlat biztosítása érdekében korábban meghozott jogegységi határozat hatályon kívül helyezése szükséges.”). A Bszi. 42. § (1) bekezdése alapján a jogegységi határozat – a Magyar Közlönyben való közzététel időpontjától – a bíróságokra kötelező, annak hatályon kívül helyezésére a Bszi. 42. § (3) bekezdése szerint a Jogegységi Panasz Tanács jogosult.
- [22] Az indítványozó tanács szerint álláspontjainak elfogadása szükségképpen eredményezi a referenciahatározattól való eltérést, mivel a vizsgált jogkérdés szempontjából azonos tényállás mellett a Kúriának a referenciahatározatot hozó tanácsa azt állapította meg, hogy a félnek elővásárlási nyilatkozatában elegendő megjelölnie a figyelembeveendő lakóhelyet, és nem tudhatja: a hatóság esetlegesen – a közhiteles nyilvántartás adatai alapján – a későbbiekben azt állapítja meg, „hogy a bejelentett tartózkodási helyhez fűződő törvényi vélelem alapján” őt a tartózkodási helye szerinti községben tekinti életvitelszerűen ottlakónak, így a félnek ellenbizonyításra csak a perben nyílik meg a lehetősége.

V.

- [23] A legfőbb ügyésznek a Bszi. 37. § (2) bekezdése alapján tett nyilatkozata szerint, ha a földműves tartózkodási helye, ennek hiányában a lakóhelye a releváns 3 éves időszakban megegyezik az előhaszonbérleti jog gyakorlásával érintett termőföld fekvése szerinti helységgel, akkor a helyben lakás igazolásául az életvitelszerű lakáshasználatot a törvényi vélelemre is figyelemmel külön okirat becsatolásával nem kell bizonyítani a 2022. január 1-jét követően megkötött szerződések jóváhagyására irányuló hatósági eljárásban.
- [24] Ha az előhaszonbérleti jogosultság érvényesítéséhez vizsgálandó 3 éves időszakban a jogosult életvitelszerű lakáshasználata nem a bejelentett tartózkodási helyén történik, hanem a bejelentett lakóhelyén, vagy a bejelentett tartózkodási helyétől eltér a jogosultsággal érintett ingatlan helye, akkor az életvitelszerű lakáshasználata tényét igazoló okiratokat a hatósághoz eljuttatott elfogadó nyilatkozathoz csatolni kell. Ennek elmulasztása vagy sikertelensége esetén a bizonyítás nem pótolható a bíróság előtt, mert a rendelkezés megsértésével az előhaszonbérleti jognyilatkozatot olyannak kell tekinteni, mintha az előhaszonbérleti jogát az arra jogosult nem gyakorolta volna.
- [25] A jogegységi határozat „meghaladottságával” kapcsolatos döntés a Bszi. 32. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti eljárásban hozható.

VI.

- [26] A referenciahatározatban és az indítványozó tanács ügyében felülvizsgálati kérelemmel támadott elsőfokú bírósági döntésben is a felperesek a bejelentett lakóhely mellett a jog fennállása szempontjából vizsgálandó 3 éves időtartamban (annak egy részében) bejelentett tartózkodási hellyel is rendelkeztek. A két ügy tényállása ebben azonos.
- [27] Az 5/2022. JEH-t a Kúria a Földforgalmi tv. 2021. december 24. napját megelőzően hatályos rendelkezései alapján hozta meg, a referenciahatározatban 2022. július 19-én, az indítványozó tanács előtti ügyben 2023. augusztus 10. napján kelt a keresettel támadott közigazgatási határozat. A Kúria a jelen jogegységi eljárásban a Földforgalmi tv., az Nytv. 2023. december 31-ig hatályos rendelkezései alapján döntött, vizsgálta az indítványban hivatkozott Kfv.37.903/2022/5., Kfv.37.459/2023/9. és Kfv.37.225/2023/12. számú döntéseket.
- [28] A Kúria referenciahatározatot hozó, illetve indítványozó tanácsa részéről tárgyalt pereket megelőző közigazgatási eljárásban a felperes akként nyilatkozott, hogy helyben lakó földműves. E kijelentés jogszabályi alapja a Földforgalmi tv. 46. § (1) bekezdésében „Az erdőnek nem minősülő föld haszonbérbe adása esetén” az előhaszonbérleti jogot meghatározó sorrendben a c) pont ranghelyen szabályozott „helyben lakó” földműves minősítés, mint törvényi feltétel. Mindkét ügyben vizsgálta a Kúria, hogy ki minősül a Földforgalmi tv. 46. § (1) bekezdés c) pontbeli feltételként meghatározott helyben lakónak. A Földforgalmi tv. 2022. december 31-ig az 5. § 9. pontban, 2023. január 1-től az 5. § 9. a) pontban rendelkezik arról, hogy e törvény alkalmazásában helyben lakó: az a természetes személy, akinek az életvitelszerű lakóhelye – 2023. január 1-től életvitelszerű lakáshasználatának helye – legalább 3 éve azon a településen van, amelynek közigazgatási területén az adás-vételi, a csere, illetve a haszonbérleti szerződés tárgyát képező föld fekszik. E szabályozás a helyben lakás törvényi feltételeként határozza meg az életvitelszerű lakó-, illetve tartózkodási hely és a szerződés tárgyát képező föld egy településen létét, fekvését.
- [29] E törvényhelyben meghatározott „legalább 3 éve” időtartamnak a Földforgalmi tv. 5. § 9. a) pontjában és 46. § (1) és (3) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseiben, a 3353/2021. (VII. 28.) AB határozatban, a Földforgalmi tv.-ben rögzített „közvetlen megelőző” minősítés megítéléséről megalkotott 2/2023. Jogegységi határozatban foglaltak alapján az elfogadási jog gyakorlását megelőző legalább 3 év minősül, ha az arra jogosult a haszonbérleti szerződésre elfogadó nyilatkozatot tesz.
- [30] A Kúria elsődlegesen a helyben lakáshoz szükséges lakóhely, tartózkodási hely, lakáshasználat törvényi szabályozásának módosulásait, annak indokait vizsgálta, alkalmazva Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 28. cikkét, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumbát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. A lakóhely, a tartózkodási hely fogalmát a Földforgalmi tv.-nek az 5. §-ban foglalt „Értelmező rendelkezések” a 2021., 2022., 2023. években nem tartalmazták. A teljesség érdekében utal a Kúria arra, hogy a Földforgalmi tv. 5. § 4. pontjában 2024. július 1-jétől szabályozott az életvitelszerű lakáshasználat helyének definíciója akként, hogy a törvény 80. §-a szerint e rendelkezést alkalmazni kell az életvitelszerű lakáshasználat helyének 2024. július 1-jét megelőző időszakra vonatkozó igazolása esetén is.
- [31] A Földforgalmi tv.-nek a már idézett „helyben lakó” definiálásához (5. §) használt lakó-, illetve (2023. január 1-től) tartózkodási hely helymeghatározás fogalmát az Nytv. tartalmazza. A 2021. december 31. napjáig hatályos Nytv. 5. § (2) bekezdése alapján a polgár lakóhelye annak a lakásnak a címe, amelyben a polgár él, amelyet életvitelszerűen otthonául használ, míg a tartózkodási helye az a lakás, ahol – lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül – három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik.
- [32] A 2022. január 1-jétől – és 2023. évben is – hatályos Nytv. módosított 5. § (2) bekezdése értelmében a polgár lakóhelye annak a lakásnak vagy szállásnak a címe, amely a polgár az állammal, továbbá a természetes és jogi személyekkel, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel való hivatalos kapcsolattartása, valamint lakóhelyhez kötött jogai és kötelezettségei megalapozásául szolgál. A (3) bekezdés szerint pedig a polgár tartózkodási helye az a lakás, ahol a polgár – a lakóhely-változtatás szándéka nélkül – három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik.
- [33] Az adatváltozás-kezelési szolgáltatás bevezetésével, továbbá az állampolgárok adminisztratív terheinek csökkentésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi CXIX. törvény (a továbbiakban: Nytv.-t Mód.tv.2024.) indokolása szerint az államnak kizárólag annyiban szükséges a polgár mindennapi életét ismerni és

adminisztratív módon alakítani, amennyire azt a köz- és magánérdek érvényre juttatása megköveteli. Így a korábbi szabályozáshoz képest megszűnik az a követelmény, hogy a polgárnak életvitelszerűen a lakóhelyként bejelentett lakásban kell élnie. A polgár részéről a lakóhely bejelentése megalapítja a lakóhelyhez kötött jogok gyakorlását, e címen kapcsolattartást pl. az állammal. A lakóhellyel ellentétben tartalmi szempontból nem változik a tartózkodási hely fogalma, az továbbra is a lakóhelytől eltérő lakás, ahol a polgár három hónapot meghaladó időtartamban tartózkodik. Ha a polgár nem a lakóhelyén lakik, akkor továbbra is bejelenthető lesz a tartózkodási hely, így az állam és az államon keresztül az érintettek a közhiteles nyilvántartásból értesülhetnek arról, hogy a polgár ténylegesen hol: a tartózkodási helyén tartózkodik. A tartózkodási hely esetében változatlan formában megmarad a tényleges, életvitelszerű ottlakás is, mint fogalmi elem.

- [34] Az Nytv. 2022. január 1-től – 2023-ban is hatályosan – meghatározza a 26. § (1) bekezdésben, hogy a Magyarország területén élő, e törvény hatálya alá tartozó polgár köteles lakóhelyének címét nyilvántartásba vétel céljából bejelenteni. A tartózkodási hely címe bejelenthető, vagy meghatározott esetben bejelentendő.
- [35] A törvényi szabályozás alapján így a polgárnak lehet – bejelentett tartózkodási hely nélkül – csak bejelentett lakóhelye, illetve egyidőben bejelentett lakó- és tartózkodási helye is.
- [36] A Földforgalmi tv. a 46. § (1) bekezdés c) pontjában a földműves előhaszonbérleti joggyakorlásához – az 5. § 9. pontban foglaltak alapján – az életvitelszerű lakáshasználatot feltételként rendeli, amelyre az Nytv. 26/A. § (2) bekezdése tartalmaz rendelkezést: „Ha jogszabály valamely jogosultság vagy kötelezettség tekintetében eltérően nem rendelkezik, ellenkező bizonyításig a polgár életvitelszerű lakáshasználata helyének a bejelentett lakóhelyét kell tekinteni, ha tartózkodási hely bejelentésére nem került sor.” E törvényi vélelem szerint a polgár bejelentett lakóhelye nemcsak a lakóhelyhez kötött jog gyakorlásának, illetve pl. az állammal történő kapcsolattartásának, hanem az életvitelszerű lakáshasználatának is a helye az ellenkező bizonyításig, és ha tartózkodási hely bejelentésére nem került sor.
- [37] A helyben lakás törvényi feltétel [Földforgalmi tv. 46. § (1) bekezdés c) pont] teljesítéséhez a lakóhely, a tartózkodási hely, az életvitelszerű lakáshasználat törvényi szabályozásában
- a Földforgalmi tv. a földműves életvitelszerű lakáshasználatát írja elő 3 évig az érintett föld fekvése szerinti településen (5. § 9. pont),
 - az Nytv. alapján pedig az életvitelszerű lakáshasználat helye [26/A. § (2) bekezdés] a polgár bejelentett lakóhelye {amely tartalmában [5. § (2) bekezdés] a lakóhelyhez kötött jogai megalapozására, és például az állammal történő kapcsolattartásra is szolgál}, de csak az ellenkező bizonyításig és ha tartózkodási hely bejelentésére nem került sor, mert ha
 - tartózkodási helyet is bejelentenek [5. § (3) bekezdés], akkor az életvitelszerű lakáshasználat ott valósul meg.

VII.

- [38] A Kúria a továbbiakban a földműves helyben lakásához kapcsolódó bizonyítási szabályokat vizsgálta.
- [39] A Földforgalmi tv. 49. § (4) bekezdésének 2021. december 31-ig hatályos szabályozása szerint: „Az elfogadó jognyilatkozathoz csatolni kell az előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratokat is.” E törvényszöveg 2022. január 1-től kiegészült azzal a (2023. évben is hatályos) rendelkezéssel, hogy: „kivéve, amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartás tartalmaz”. A módosított rendelkezést – amelyet az egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CL. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.-t Mód.tv.2021.) 87. § (3) bekezdése állapított meg – a 2022. január 1-jén folyamatban lévő és a megismételt eljárásokban is alkalmazni kell [Földforgalmi tv. 78. § (2) bekezdés]. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 36. § (2) bekezdése is azt tartalmazza, hogy nem kérhető az ügyféltől az azonosításához szükséges adatok kivételével olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell.
- [40] E törvényhelyek alapján, továbbá az Nytv. (2022. január 1-től és 2023-ban is hatályos) 26. § (1) bekezdése értelmében, amely szerint a Magyarország területén élő polgár köteles lakóhelyének címét nyilvántartásba vétel céljából bejelenteni, földforgalmi ügyben 2022. január 1-től a helyben lakás tényét a közhiteles nyilvántartás adatai igazolják, arra vonatkozóan a földművesnek további iratcsatolási kötelezettsége – a törvényen alapuló kivételekkel – nincs.
- [41] A bejelentett lakóhely az Nytv. 26/A. § (2) bekezdése értelmében csak akkor minősül a polgár életvitelszerű lakáshasználata helyének, ha tartózkodási helyet nem jelentett be. Az Nytv. 5. § (3) bekezdése szerint ugyanis 2022. január 1-től a bejelentett tartózkodási hely annak a lakásnak a címe, ahol a polgár – a lakóhely-változtatás szándéka nélkül – három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik.

- [42] A földműves helyben lakását tehát igazolja a közhiteles nyilvántartás, ha az életvitelszerű lakáshasználatának a helye a bejelentett lakóhelye, és tartózkodási helyet nem jelentett be.

VIII.

- [43] Lehetséges olyan állapot is, amikor a földművesnek azonos időtartamban bejelentett lakóhelye és bejelentett tartózkodási helye is van. A közhiteles nyilvántartás ebben az esetben igazolja a bejelentett lakóhelyet, ahogyan a bejelentett tartózkodási helyet is.
- [44] A tartózkodási hely bejelentésével az Nytv. 26/A. § (2) bekezdése alapján a bejelentett lakóhely már nem minősül az életvitelszerű lakáshasználat helyének („a polgár életvitelszerű lakáshasználata helyének a bejelentett lakóhelyét kell tekinteni, ha tartózkodási hely bejelentésére nem került sor”), ugyanakkor az Nytv. 5. § (3) bekezdése és 26/A. § (2) bekezdése alapján a bejelentett tartózkodási hely az életvitelszerű lakáshasználat helye, míg a bejelentett lakóhely az állammal való kapcsolattartás, a lakóhelyhez kötött jogok és kötelezettségek megalapozásául szolgál.
- [45] A lakóhely és a tartózkodási hely azonos időtartamban történt bejelentettsége esetén tehát:
- a közhiteles nyilvántartás szerint bejelentett tartózkodási hely a törvényi szabályozás alapján az életvitelszerű lakáshasználat helye, míg
 - a közhiteles nyilvántartás szerint bejelentett lakóhely a törvényi szabályozás értelmében nem az életvitelszerű lakáshasználat helye, hanem az állammal való kapcsolattartást, a lakóhelyhez kötött joggyakorlást szolgáló hely.

IX.

- [46] A földműves állíthatja azt is, hogy az ő vonatkozásában a törvényi véelmekkel nem egyezik a valóság, mert életvitelszerűen nem a bejelentett tartózkodási helyén, hanem a bejelentett lakóhelyén lakik. Ebben az esetben meg kell döntenie a tartózkodási helyhez kapcsolt azon törvényi vélelmet, hogy életvitelszerűen a tartózkodási helyén lakik. Bizonyítania kell egyrészt azt, hogy a bejelentett tartózkodási helyén nem lakik, másrészt azt is, hogy a bejelentett lakóhelyén nemcsak a lakóhelyhez rendelt törvényi vélelem (az állammal való kapcsolattartásnak, a joggyakorlás alapjának a helye) valósul meg, hanem az életvitelszerű lakáshasználat is.
- [47] Ha a közhiteles nyilvántartásban a földművesnek a lakóhelye és a tartózkodási helye azonos időtartamban bejelentett, a nyilvántartás mind a kettő hely bejelentettségét tanúsítja. A Földforgalmi tv. 49. § (4) bekezdésében foglalt azon törvényi rendelkezés tehát, hogy olyan bizonyítékot nem kell csatolni, amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartás tartalmaz, a bejelentett lakó- és a tartózkodási helye is vonatkozik.
- [48] Azon törvényi szabályozás alapján, hogy az azonos időtartamban bejelentett lakóhelyet és a bejelentett tartózkodási helyet is tanúsítja a közhiteles nyilvántartás, és e helyekre megalkotott törvényi véelmek nem azonos tartalmúak, a véelmek megdöntését bizonyítani kell.
- [49] A földműves
- a lakóhely bejelentésére köteles, a tartózkodási helyet saját döntés alapján bejelentheti,
 - amennyiben létesít tartózkodási helyet, és azt a közhiteles nyilvántartásba be is jelenti, a törvényi vélelem szerint életvitelszerűen a tartózkodási helyén lakik,
 - ha állítása szerint a vélelmezett helyhasználat nem egyezik a valósággal, mert nem a bejelentett tartózkodási helyén, hanem a bejelentett lakóhelyén tartózkodik életvitelszerűen, a törvényi vélelmet meg kell döntenie,
 - ennek érdekében bizonyítani köteles, hogy az azonos időtartamban bejelentett lakóhely, illetve bejelentett tartózkodási hely közül a lakóhelyét használja életvitelszerűen,
 - és mivel az azonos időtartamban bejelentett lakóhelyet és a bejelentett tartózkodási helyet is tanúsítja a közhiteles nyilvántartás, továbbá e helyekhez alapított törvényi véelmek nem azonos tartalmúak,
 - az elfogadó jognyilatkozathoz a lakóhelyén lakás tényének igazolására bizonyítékok csatolására köteles.

X.

- [50] További kérdés, hogy a földművesnek a bizonyítékait mikor kell benyújtania. A haszonbérleti szerződés hatósági jóváhagyási eljárásáról a Földforgalmi tv. önálló cím (14.) alatt rendelkezik. A mezőgazdasági igazgatási szervnek a közigazgatási eljárásban a bizonyítási eljárás lefolytatását követően – a rendelkezésére álló bizonyítékok értékelésével – döntési kötelezettsége van.

- [51] A Földforgalmi tv. 49. § (4) bekezdése (2022. január 1-től és 2023-ban is hatályosan) akként rendelkezik, hogy az elfogadó jognyilatkozathoz csatolni kell az előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratokat is, kivéve azt, amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartás tartalmaz. E törvényhely egyértelműen meghatározza azt a kötelezettséget, hogy a bizonyítékokat (köztük a helyben lakás tényét igazoló okiratokat) az elfogadó jognyilatkozat benyújtásával egyidőben kell csatolni.
- [52] A bizonyítási eszközökre, azok értékelésére vonatkozó szabályokat az Ákr. III. fejezete, valamint az eljárás tárgya alapján irányadó törvények, földforgalmi ügyben a Földforgalmi tv., a Fétv. tartalmazza. A közigazgatási eljárás tárgya határozza meg, hogy a földművesnek az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során közölt adatait milyen bizonyítási eszközökkel kell igazolnia.
- [53] A földműves jogszabályi rendelkezésen nyugvó bizonyítási kötelezettsége nem mentesíti a hatóságot a – szintén törvényen alapuló – tényállás tisztázási, bizonyítási kötelezettségének teljesítése alól (Ákr. 62. §). A mezőgazdasági igazgatási szerv pl. a helyben lakáshoz kapcsolódó tények, körülmények tisztázása, az ellentmondások feloldása érdekében is köteles eljárni.
- [54] A Földforgalmi tv. arról is rendelkezik a 49. § (6) bekezdésében, hogy a (4) bekezdésben foglaltak megsértése esetén (tehát ha a földműves bizonyítási kötelezettségének nem tesz eleget) az előhaszonbérleti jognyilatkozatát úgy kell tekinteni, mintha az előhaszonbérleti jogát az arra jogosult nem gyakorolta volna. Az „úgy kell tekinteni” meghatározás a hatóságra vonatkozik, ugyanis a Földforgalmi tv. 51. § (5) bekezdés c) pont szerint a mezőgazdasági igazgatási szerv úgy tekinti, hogy a jogosult előhaszonbérleti jogát nem gyakorolta, ha megállapítja, hogy az előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratokat nem csatolták. A jogkövetkezmény tartalma szerint pedig a földműves magatartása az, hogy a meglévő jogát nem gyakorolja.
- [55] E törvényhelyek – a Földforgalmi tv. 49. § (4) és (6) bekezdése, 51. § (5) bekezdés c) pontja – kifejezett rendelkezései (a bizonyítékokat az elfogadó jognyilatkozathoz kell csatolni, e kötelezettség megsértésének jogkövetkezménye a jog nem gyakorlásának állapota) alapján nincs törvényen alapuló lehetősége a földművesnek arra, hogy a hatóság eljárását követő jogorvoslati eljárásban: a közigazgatási perben mulasztását utólag pótolja. A mezőgazdasági igazgatási szervnek a részéről lefolytatott bizonyítási eljárást, a benyújtott bizonyítékok értékelését követően kell döntenie, a bizonyítási eljárás alaposságát, a bizonyítékok mérlegelését, az eredményeként meghozott határozat jogszerűségét a földműves közigazgatási perben vitathatja.
- [56] Összefoglalva tehát: földforgalmi ügyben annak, aki
- helyben lakó földművesként a haszonbérleti szerződésre elfogadó nyilatkozatot tesz, és
 - az elfogadási joga gyakorlását megelőző legalább 3 évben bejelentett lakóhellyel, illetve bejelentett tartózkodási hellyel is rendelkezett,
 - a lakóhelyén megvalósuló életvitelszerű lakáshasználatát bizonyítani kell,
 - bizonyítékait a nyilatkozatával egyidejűleg köteles csatolni, azokat közigazgatási perben nem pótolhatja.

XI.

- [57] A Kúria végül a referenciahatározatnak az 5/2022. JEH-t „meghaladottnak” minősítő megállapítását vizsgálta.
- [58] A jogegységi eljárásról, a jogegységi határozatról a Bszi. 32. § (1) bekezdés a) és b) pontjai, valamint a 42. § (1) bekezdése rendelkezik. Előzetes döntéshozatali indítványra jogegységi eljárásnak van helye, ha az egységes ítélezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatala szükséges, vagy a Kúria valamely ítélező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a BHGY-ban közzétett határozattól. A jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező.
- [59] Előzetes döntéshozatali indítványra jogegységi eljárásnak akkor is helye van, ha a korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése szükséges [Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pont]. Ha a Jogegységi Panasz Tanács a jogegységi határozatot hatályon kívül helyezi, a hatályon kívül helyező határozatot a Magyar Közlönyben közzé kell tenni. A jogegységi határozat a hatályon kívül helyező határozat közzététele időpontjától nem alkalmazható [Bszi. 42. § (3) bekezdés].
- [60] Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése szerint a jogszabályok mindenkire kötelezőek. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 6–7. §-ai rendelkeznek a jogszabályok területi, személyi és időbeli hatályáról. A jogalkalmazónak ismernie kell azt az időpontot, időtartamot, amikor hatályos jogszabályt kell alkalmaznia, továbbá a megjelölt időegységben alkalmazandó jogszabályok szövegét is. A jogszabályok mindenkire kötelező erejének alaptörvényi rögzítettsége mellett tehát alkalmazásuk során figyelemmel kell lenni azok időbeli hatályára, és e hatály függvényében a konkrét ügyben alkalmazandó normaszövegre.

- [61] A Kúria az 5/2022. JEH [10] bekezdésében megállapította, hogy a Földforgalmi tv. „ebben az ügyben alkalmazandó – 2021. december 24. napját megelőzően hatályos – rendelkezései”, vagyis az akkor hatályos jogszabályok alapján hozta meg döntését, és idézte az alkalmazott törvények szövegét. A 2022., 2023. években módosultak a Földforgalmi tv. rendelkezései.
- [62] A jogegységi határozatok bíróságokra kötelező erejének törvényi rögzítettsége mellett vizsgálni kell azoknak a jogszabályoknak az időbeli hatályát és azt a normaszövegét, amelyeket a Jogegységi Panasz Tanács döntése során értelmezett. Ahogyan meghatározott tényállásra az irányadó, az időben (valamikortól valameddig) hatályos, a személyi körre kötelező jogszabályokat kell alkalmazni, úgy az ügyazonos perekben megállapított tényállásokra a bíróságokra kötelező jogegységi határozatokat akként kell a bíróságoknak alkalmazniuk, hogy figyelemmel kell lenniük azoknak a jogszabályoknak az időbeli hatályára, és e hatály függvényében alkalmazandó normaszövegére, amelyek alapján a Jogegységi Panasz Tanács határozott.
- [63] A jogszabályok meghatározhatnak a jogalkalmazókra valamely időpontban, illetve valamely időtartam alatt kötelező magatartási szabályokat. A földművesnek például (meghatározott időpontban) az elfogadó jognyilatkozat benyújtásakor kell csatolnia az előhaszonbérleti jogosultságot bizonyító okiratokat, és (meghatározott időtartam) 3 év alatt kell életvitelszerűen azon a településen laknia, amelynek közigazgatási területén a haszonbérleti szerződés tárgyát képező föld fekszik. E 3 év alatt is módosulhatnak a jogszabályok, így felmerült az a kérdés, hogy miként kell alkalmazni az 5/2022. JEH-t akkor, amikor azokat a jogszabályokat, amelyeket a Jogegységi Panasz Tanács e határozatában értelmezett, a döntés meghozatalát követően és ezen időtartamon (3 év) belül a jogalkotó módosította.
- [64] A Jat. 5. § (1) bekezdése meghatározza, hogy a jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépését követően
- a) keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint
 - b) megkezdett eljárási cselekményekre
- kell alkalmazni.
- Az 5/2022. JEH alkalmazhatósága tehát ügyazonos perben azon jogszabályok időbeli hatályának függvénye, amelyeket a Jogegységi Panasz Tanács határozatának meghozatala során értelmezett.
- [65] Figyelemmel kell lenni a jogszabály úgynevezett „továbbhatására” is, ugyanis a Jat. 15. § (2) bekezdése értelmében a jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálya alatt
- a) keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint
 - b) megkezdett eljárási cselekményekre
- a jogszabályi rendelkezés hatályvesztését követően is alkalmazni kell.
- Az 5/2022. JEH alkalmazása során tehát irányadó e törvényhely is, azaz a Jogegységi Panasz Tanács által értelmezett jogszabály hatályon kívül helyezett rendelkezését a hatályon kívül helyezés után is alkalmazni kell azokra a tényekre, jogviszonyokra és eljárási cselekményekre, amelyek még a hatálya alatt keletkeztek, illetve kezdődtek meg.
- [66] Értelmezni kell továbbá minden alkalommal a módosításokat hatályba léptető rendelkezéseket is, azoknak lehet a módosítás hatályba lépésének napja előtti időtartamokra vonatkozó szabályozása. Például a Földforgalmi tv. 5. § 4. pontjában 2024. július 1-jétől beiktatott az „életvitelszerű lakáshasználat helyének” definícióját a törvény 80. §-a szerint az életvitelszerű lakáshasználat helyének 2024. július 1-jét megelőző időszakra vonatkozó igazolása esetén is alkalmazni kell. Meghatározhatja a hatályba léptető rendelkezés azt is, hogy a módosítást a folyamatban lévő és a megismételt eljárásokban is alkalmazni kell, ahogyan a Földforgalmi tv. 78. §-a elrendeli ezt a 49. § (4) bekezdésébe beiktatott („kivéve, amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartás tartalmaz”) rendelkezésre. Mindezek együttesével határozható meg a perben a bíróságokra kötelező 5/2022. JEH alkalmazhatósága.
- [67] Összefoglalva tehát: abban az esetben, ha a jogalkotó megváltoztatja azt a jogszabályi rendelkezést, amelyet – a módosítást megelőzően – már értelmezett a Jogegységi Panasz Tanács a jogegységi határozatának meghozatala során, a bíróságokra kötelező jogegységi határozat alkalmazhatóságához együtt vizsgálandó a jogszabály módosításához kapcsolódó időbeli hatály és normaszöveg. E kapcsolatra „meghaladottság” nem értelmezhető. Ha a tényállásra már új jogszabálysöveg irányadó, akkor a korábbi jogegységi határozat nem „meghaladott”, hanem azt nem kell alkalmazni, mivel nem arra a szövegre vonatkozik. Ha pedig egy korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése válik szükségessé, arról nem az ítélkező tanács, hanem – jogegységi eljárás keretében – a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa dönt a Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pontja alapján.
- [68] A jogegységi eljárás tárgyához képest eltérő kérdésben foglalt állást a Kúria a Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzésében, amikor megállapította, hogy a joggyakorlattól (a Kúria BHGY-ban közzétett, eseti precedenshatározatától) való eltérést indokolja az időközben megváltozott, alkalmazandó nemzeti jogszabály {Jpe.III.60.037/2022/12., Indokolás [58]}.

- [69] A Jogegységi Panasz Tanács kifejtett jogi álláspontjaival ellentétes ezért a Kfv.37.025/2024/7. számú kúriai határozat, amely a továbbiakban kötelező erejűként nem hivatkozható.

XII.

- [70] Mindezekre tekintettel a Kúria a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja, 25. §-a, 32. § (1) bekezdés b) pontja, 33. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a 40. § (1) és (2) bekezdései alapján a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása érdekében [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés] a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.
- [71] A Kúria a Bszi. 42. § (1) bekezdése alapján a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben, a BHGY-ban, a bíróságok központi internetes honlapján és a Kúria honlapján közzéteszi.
- [72] A jogegységi határozat a bíróságokra – az indítványozó tanács kivételével – a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező.

Budapest, 2025. november 17.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Kurucz Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zs. András s.k. bíró, Dr. Balogh Zsolt Péter s.k. bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró, Dr. Darák Péter s.k. bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Dr. Remes Gábor s.k. bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró, Dr. Tanczos Rita s.k. bíró

Dr. Kovács András bíró többségi határozattól eltérő álláspontja

- [73] Az alábbi eltérő álláspontom a jogegységi határozat (továbbiakban: Jogegységi határozat) rendelkező részének 2. és 3. pontját, az azzal összefüggő indokolást érinti.
- [74] A referenciahatározatot hozó tanács álláspontja szerint a 2022. január 1. után kötött szerződésekre az 5/2022. JEH elvi tételei közül „meghaladottá vált” az 1. pontban az okiratcsatolási kötelezettségre, a lakcímkártya, illetve a jegyző által kiállított hatósági bizonyítvány mint igazolások benyújtására vonatkozó megállapítás. Ezen álláspontját a tanács a referenciahatározatának elvi tartalmában is megjelenítette. {Jogegységi határozat, Indokolás [10]}
- [75] Az indítványozó tanács álláspontja szerint a felülvizsgálati eljárásban meghozott és a BHGY-ban közzétett határozat elvi tartalmaként nem lehet megállapítani, hogy jogszabálmódosítás folytán „meghaladottá vált” valamely hatályban lévő jogegységi határozat. Erre az esetkörre irányadó a Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pont szerinti eljárás („Az előzetes döntéshozatali indítványra jogegységi eljárásnak van helye, ha az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében korábban meghozott jogegységi határozat hatályon kívül helyezése szükséges”). A Bszi. 42. § (1) bekezdése alapján a jogegységi határozat – a Magyar Közlönyben való közzététel időpontjától – a bíróságokra kötelező, annak hatályon kívül helyezésére a Bszi. 42. § (3) bekezdése szerint a Jogegységi Panasz Tanács jogosult. {Jogegységi határozat, Indokolás [21]}
- [76] A legfőbb ügyész álláspontja szerint a jogegységi határozat „meghaladottságával” kapcsolatos döntés a Bszi. 32. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti eljárásban hozható. {Jogegységi határozat, Indokolás [25]}
- [77] A Jogegységi Panasz Tanács a referenciahatározatnak az 5/2022. JEH 1. pontját „meghaladottnak” minősítő megállapítását is vizsgálta. {Jogegységi határozat, Indokolás [57], Indokolás IX. fejezet}
- [78] E vizsgálat konklúziója jelen Jogegységi határozat indokolása IX. fejezetében a következő:
- [79] „[67] Összefoglalva tehát: abban az esetben, ha a jogalkotó megváltoztatja azt a jogszabályi rendelkezést, amelyet – a módosítást megelőzően – már értelmezett a Jogegységi Panasz Tanács a jogegységi határozatának meghozatala során, a bíróságokra kötelező jogegységi határozat alkalmazhatóságához együtt vizsgálandó a jogszabály módosításához kapcsolódó időbeli hatály és normaszöveg. E kapcsolatra „meghaladottság” nem értelmezhető. Ha a tényállásra már új jogszabálysöveg irányadó, akkor a korábbi jogegységi határozat nem „meghaladott”, hanem azt nem kell alkalmazni, mivel nem arra a szövegre vonatkozik.
- [68] A Jogegységi Panasz Tanács kifejtett jogi álláspontjaival ellentétes ezért a Kfv.37.025/2024/7. számú kúriai határozat, amely a továbbiakban kötelező erejűként nem hivatkozható.”

- [80] Álláspontom szerint a fenti konklúzióval, az indítványozó tanács és a legfőbb ügyész álláspontjával szemben a BHGY-ban közzétett határozat elvi tartalmaként megállapítható, hogy jogszabálmódosítás folytán meghaladottá vált valamely hatályban lévő jogegységi határozat, ilyen tartalmú döntés nem csak a Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pontja szerint lefolytatható eljárásban hozható.
- [81] A jogegységi – panasz – eljárás a jogállamiság elvének a jogalkalmazásban történő érvényesülését hivatott garantálni. Az igazságszolgáltatást érintően a jogállamiság részét képező jogbiztonság elvének fontos követelménye, hogy a bíróságok hasonló tényállással rendelkező esetekben ugyanazon jogforrásokat hasonló módon értelmezzék. [Dr. Ficsor Krisztina – Dr. Patyi András: A jogegységi panasz eljárás, mint a jogegység biztosításának eszköze a Kúria gyakorlatában. Kúriai döntések, 2022, 70. évf. 8. sz., 1311–1320. o.]
- [82] A jog egységes alkalmazása a jogbiztonság egyik követelménye, amelyet a bíróságok úgy teljesítenek, hogy hasonló tényállással rendelkező esetekben hasonló tartalmú döntést hoznak, hasonló elvi alapon értelmezik a jogot. E követelmény a törvény előtti egyenlőség teljesülésének is alapvető feltétele. [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése]
- [83] A jogegységi eljárás 2019-es törvényi bevezetésének miniszteri indoklása alapján Magyarországon egyfajta korlátozott precedensrendszer lépett életbe, azonban ez korántsem jelenti azt, hogy teljes mértékben precedensrendszerré alakul át a jogrendszerünk. (Az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény 72. §) A precedensrendszer egyik korlátja abban ragadható meg, hogy a magyar (kontinentális) jogrendszerben a jogszabályok változása érinti, alapvetően meg is szünteti a korábbi döntések precedenshatását, hiszen a Kúria határozata nem számít alaki jogforrásnak, hanem úgynevezett értelmezési forrásként működik, ellentétben az angolszász jellegű jogrendszerekkel, melyekben a bírói döntés jogforrásként alkalmazható. [Postema, Gerald J.: *Philosophy of the Common Law*, In: *The Oxford Handbook of Jurisprudence and Philosophy of Law* (ed.: Coleman, Jules–Himma, Kenneth Eimar–Shapiro, Scott J.), Oxford University Press, Oxford, 2004, 589. o.]
- [84] Ha a Kúria ítélező tanácsának legitim indoka van a korábbi joggyakorlattól való eltérésre – a precedensrendszer korlátozott volta miatt –, erre lehetősége adott. Jogegységi eljárásra és azáltal határozatra akkor van szükség, ha a Kúria ítélező tanácsának nincs legitim indoka az eltérése, amelyet Osztovits András jogegységi – panasz – eljárásra vonatkozó kritikája is alátámaszt: „Nagyfokú bizalmatlanságot sugall az a perorvoslat, amely azon alapul, hogy konkrét ügyben a Kúria eltér saját joggyakorlatától anélkül, hogy arra legitim oka lett volna. (...)” [Osztovits András: *Törvénymódosítás a bírósági joggyakorlat egységesítése érdekében – jó irányba tett rossz lépés? Magyar Jog folyóirat*, 2020/2., 72–80. o.]
- [85] A Bszi. 32. §-ának (1) bekezdése állapítja meg azokat az okokat, amelyek alapján jogegységi eljárásnak van helye. Az (1) bekezdés a) pontja megkülönbözteti a joggyakorlat továbbfejlesztését, vagy az egységes ítélezési gyakorlat biztosítását, mint olyan feltételeket, amelyek elvi kérdésben foglalhatók össze, és amelyek megválaszolására jogegységi határozat meghozatala szükséges, és további két fordulatában a korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezésének szükségességét állapítja meg.
- [86] Az egységes ítélezési gyakorlat biztosításának érdeke a már létező, kiegyensúlyozott ítélezés megóvása, annak elkerülése, hogy a megnyugodott ítélezést egy annak ellentmondó döntés ne zavarhassa meg, és a Kúria kötelessége, sőt felelőssége e rendet megbontani képes elvi álláspont helyreigazítása, és az igazoltan létező jogépség megóvása. Amikor tehát arra kell vigyázni, hogy egy jól működő gyakorlat fennmaradjon. [Kónya István: *Érzelmek és indulatok az életfogytig körül. Magyar Jog folyóirat*, 2017/3., 129–140. o.] A bírósági gyakorlatra (hatályos jogszabály értelmezésre) azonban a jogszabályváltozás hatással lehet, amely magával vonhatja a gyakorlat (értelmezés) – jogegységi eljárás lefolytatása nélküli – BHGY-ban közzétett határozat elvi tartalmában történő megváltoztatását.
- [87] A jogegységi határozatnak a jogalkalmazás egységét biztosító többi eszköztől megkülönböztető jegye, vagyis a hatályos szabályozásban jellegadó vonása, hogy a bíróságokra kötelező [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés, Bszi. 42. § (1) bekezdés]. A törvény úgy fogalmaz, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező. Ebből kizárólag az a következtetés vonható le, hogy a Kúria is köteles alkalmazni az eljárásának időpontjában „hatályos”, adott jogszabályi rendelkezés értelmezését segítő jogegységi határozatot.
- [88] A jogegységi eljárás Alaptörvényben is megfogalmazott legfontosabb célja a jogalkalmazás egységesítése. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jogegységi határozatban a „jogértelmezés a jogszabály eleve adott tartalmát tárja fel, így ezzel kapcsolatban a visszaható hatály nem értelmezhető.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat] Álláspontom szerint ez fordítva is igaz. Így, ha a jogszabály tartalma megváltozik, arra már nem alkalmazható a korábbi jogegységi határozat. A jogegységi eljárás célja nem egy normatív szabályozás megalkotása, hanem az, hogy a hatályban lévő jogszabályoknak a bíróságokra nézve kötelező jellegű értelmezésével elősegítse az egységes jogalkalmazási gyakorlat alakulását. [Orosz Árpád: *A visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma kontra a jogegységi határozat „időbeli hatálya”*. *Közjegyzők Közlönye*, 2017/3., 57–62. o.]

- [89] A jogegység absztrakt fogalmát mindig konkrét ügyekre vonatkoztatva lehet értelmezni, de ennek során is az eltérő határozatokban megjelenő elvi tartalmak és a jogértelmezés részletes feltárása segítségével. Jogkérdésben való eltéréstől akkor beszélhetünk, ha a Kúria ugyanazon jogfogalmat hasonló tényállás esetén eltérő tartalommal értelmezett, vagy ugyanazon jogi fogalomból eltérő döntést vezetett le. (Jpe.I.60.002/2021/7. számú határozat) „Az ügyszakosság több tényező által befolyásolt, összetett jogfogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Ha a döntések jogkérdésben való hasonlóságát vizsgálja a Kúria, szigorúan kell venni az összehasonlított bírói döntésekben az alkalmazott anyagi jogszabály egyezőségét (hatály, normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények azonosságát. A Kúria szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy nincs ügyszakosság eltérő anyagi jogi háttérű, azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kérelmet tartalmazó, vagy azonos anyagi jogi háttér mellett az összehasonlítást lehetetlenné tevő vagy releváns körülményekben jelentősen különböző tényállású ügyek és annak alapján indult jogviták között. Alappal kérdőjelezhető meg az ügyszakosság továbbá az azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kereseti vagy eltérő felülvizsgálati érvelés esetén.” (Jpe.I.60.005/2021/5. számú határozat)
- [90] A Kúria korábbi jogegységi eljárása során maga is amellett foglalt állást, hogy bizonyos esetekben el lehet térni korábban hozott jogegységi határozatától. „A Kúria idézett törvényhelyeken alapuló, töretlen joggyakorlatától abban az esetben kell eltérni, ha például az EUB uniós jogszabály értelmezése a nemzeti jogszabálynak más alkalmazási irányt szabott (pl.: Kfv.I.35.481/2022/5.), vagy az AB az alkalmazott jogszabályokra vonatkozó indítványt érdemi határozatával elbírált (az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 63. §), illetve, ha a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa közzétett határozatról döntött (Bsz. 41/D. §), és azok kihatnak az ügyre. A joggyakorlatról való eltérést indokolja továbbá, ha időközben megváltozott az alkalmazott nemzeti jogszabály akként, hogy azt a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell, vagy lényegesen eltérő az ügy releváns tényállási eleme.” {Jpe.III.60.037/2022/12., Indokolás [58]}
- [91] Alkotmányossági kérdések is felmerülnek, hiszen a hivatkozott jogegységi határozattal érintett elővásárlásra jogosultakat olyan Jogegységi határozat alapján érheti joghátrány, amely a jogszabály változása miatt meghaladottá vált. Felmerül továbbá a kérdés, hogy ha a Jogegységi határozat alapján hozott döntésből következően az eljáró hatóságot új eljárásra kötelezik, az elsőfokú szerv milyen döntést fog hozni? [Dr. Schiller-Dobrovitz Alexandra: Az 5/2022. Jogegységi határozat alkotmányjogi megítélése].
- [92] Álláspontom szerint, mivel 2022. január 1-jén jogszabálmódosítás történt, így a referenciahatározatot hozó tanácsnak ezért sem kellett új jogegységi határozat meghozatalát kezdeményezni. Nem egy meglévő jogszabály értelmezésére vonatkozó határozattól tért el az eljáró tanács a BHGY-ban közzétett határozat elvi tartalmában, hanem egy új rendelkezésnek adott annak megfelelő értelmezést.
- [93] Végül lényegesnek tartom, hogy a Bsz. 32. § (1) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel a (2) bekezdésre, a referenciahatározatot hozó tanács nem is volt abban az eljárásjogi helyzetben, hogy a Jogegységi Panasz Tanács eljárását kezdeményezze, arra a folyamatban lévő felülvizsgálati eljárását nem függeszthette volna fel. Mindemellett egy jogegységi határozat – részbeni – hatályon kívül helyezését nem is kérhette volna, mivel ahogy arra jelen Jogegységi határozat helyesen utal, a jogszabály megváltozása előtti szabályozás is alkalmazandó továbbra is azon ügyekben, amelyek tényállására a jogszabály megváltozása előtt hatályos jogszabály szöveget kell alkalmazni. Különösen is hangsúlyozandó, hogy egy jogegységi határozat hatályon kívül helyezése nem azonos joghatással bír, mint amit a referenciahatározat megállapított: tudniillik, hogy a jogszabályváltozás folytán a jövőben a jogegységi határozat – illetve annak egy pontja – nem alkalmazandó, azaz meghaladottá vált. Értelmezésem szerint a referenciahatározat ebben az értelemben használta a „meghaladottá vált” kifejezést.
- [94] Jelen Jogegységi határozatból nem olvasható ki egy határozott álláspont arra nézve, hogy a Bsz. 32. § (1) bekezdés a) pontja körében az indítványozó tanács és a legfőbb ügyész által előadottak mennyiben helytállóak. Ugyanakkor ezeket az álláspontokat – azok cáfolata nélkül – ismerteti, márpedig ezek az álláspontok egy jogegységi határozat jogszabályváltozás folytán bekövetkező meghaladottságát azonosítják a jogegységi határozat eseti kúriai döntéssel történő „hatályon kívül helyezésével”. Ebből a téves megközelítésből kiindulva azonban azt a következtetést vonja le végső soron a Jogegységi határozat, hogy egy kúriai ítélkező tanács nem mondhatja ki, hogy jogszabályváltozás folytán egy Jogegységi határozat egésze vagy része a jövőre nézve nem alkalmazható, azaz meghaladottá vált.
- [95] Úgy gondolom, hogy a jogegység szempontjából kiemelt jelentősége van annak, hogy a jogkereső közönség, amikor a jogszabályváltozást követően a kúriai joggyakorlatra rákeres, a korábbi szabályozásra vonatkozó jogegységi határozat mellett könnyen megtalálja azon eseti döntéseket is, amelyekből nyilvánvalóan kiolvasható a jogegységi határozat – vagy annak egy részének – meghaladottsága, felhívva arra a figyelmet, hogy a jogegységi határozat relevanciája, alkalmazhatósága, a jogszabály időbeli hatályától függ.

- [96] A Jogegységi határozat 1. pontjára vonatkozó indokolás körében pedig azt szükséges megjegyezni, hogy az indokolás nem tér ki arra, hogy amikor a földművesnek lakóhelye és tartózkodási helye is van, akkor az életvitelszerű lakáshasználat helyének megállapítása körében az Ákr. 64. §-a szerinti ügyféli nyilatkozat mint bizonyítási eszköz, miért nem elegendő bizonyíték – ahogy azt a referenciahatározat tartalmazza – és vajon mennyiben kötelező erejű ezekre az esetekre nézve továbbiakban is az 5/2022. JEH 1. pontjában megjelölt hitelt érdemlő bizonyításra alkalmas bizonyítási eszköz (jegyzői nyilatkozat). Míg a referenciahatározat alapján egyértelmű volt, hogy az 5/2022. JEH határozat 1. pontja meghaladottá vált, addig e Jogegységi határozattal nem dőlt el ezen 1. pont alkalmazhatóságának kérdése, hanem éppen hogy bizonytalanná vált a jogszabályváltozást követő jogviszonyokban. A jogegységi határozatok funkciója az egységes jogalkalmazás biztosítása. Nem értek egyet az olyan jogegységi határozatok meghozatalával, amelyek inkább elbizonytalanítják az egységes jogalkalmazást a jövőre nézve, mint elősegítik.

Budapest, 2025. november 27.

Dr. Kovács András s.k.
bíró

A Kúria 16/2025. JEH határozata (Jpe.III.60.021/2025/13. szám) a hiányos rendelkező résszel közölt határozat kijavítása vagy kiegészítése tárgyában

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Kúria P.VI. tanácsának előzetes döntéshozatali indítványa alapján meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. A határozat kijavításának és nem a kiegészítésének kizárólag akkor van helye, ha a határozat indokolásából kétséget kizáróan megállapítható, hogy a bíróság elbírálta a fél kérelmét, de a rendelkező rész nyilvánvaló adminisztratív, technikai vagy más hasonló hiba miatt nem vagy hiányosan tartalmazza a bíróság döntését. A határozat kiegészítésének csak akkor van helye, ha egyértelműen megállapítható, hogy a bíróság olyan kérdésben, amelyről rendelkeznie kellett, nem határozott.
2. Annak eldöntése érdekében, hogy az írásba foglalt határozat valamennyi eldöntendő kérdésre kiterjed-e, illetve hogy a határozat rendelkező részének hiányossága milyen okra vezethető vissza, a felekkel közölt határozat rendelkező részét, indokolását, valamint a felek – a bíróság jogkörének kereteit meghatározó – kérelmeit kell összevetni.
3. Abban az esetben viszont, ha a bíróság a rendelkező részben – a kihirdetett határozattal egyezően – kifejezetten rendelkezett valamely kérelemről, de annak indokait a határozat indokolása nem vagy hiányosan tünteti fel, sem a határozat kiegészítésének, sem a kijavításának nincs helye. Ilyenkor az érdemi döntéssel szemben perorvoslatnak lehet helye.
4. A Kúria P.VI. tanácsa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Kfv.37.496/2022/9. számú határozat [17]–[22] bekezdéseiben foglalt jogértelmezéstől eltérhet, és a hasonló jogértelmezést tartalmazó határozatok a továbbiakban kötelező erejüként nem hivatkozhatók.

Indokolás

I.

- [1] A Kúria P.VI. tanácsa (a továbbiakban: indítványozó tanács) a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontja és 33. § (1) bekezdés b) pontja szerint előzetes döntéshozatali indítványt terjesztett elő.

- [2] A jogegységi eljárást az indítványozó tanács a következő jogkérdésben kezdeményezte: „Ha a határozat indokolásából kitűnik, hogy a bíróság a fél kérelmét elbírálta, de ennek kifejezésre juttatása a rendelkező részből kimaradt, a határozat kiegészítésének vagy kijavításának van-e helye?”
- [3] Az indítványozó tanács előtt folyamatban lévő ügyben a felperes közérdekű keresetében azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az alperes által a fogyasztókkal történő szerződéskötés céljából meghatározott és megismerhetővé tett, nyilvánosan ajánlott ÁSZF 3.c), 3.f) alpontjai, 4.1. pont utolsó mondata és i) alpontja, továbbá a 4.3.i-ii) alpontjai és 5. pontja tisztességtelen voltát, tiltsa el az alperest e szerződési feltételek alkalmazásra ajánlásától; rendelje el, hogy a jogsértő a saját költségére a bíróság által megállapított szövegű, az érvénytelenség megállapítására vonatkozó közleményt hozzon nyilvánosságra a honlapján.
- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetet részben találta alaposnak. Az ítélete indokolásának [51]–[56] bekezdéseiben részletesen megindokolta, hogy a kereset mely részeit találta alaptalannak, minden gondolati egységet azzal zárva, hogy a kifejtett indokokra tekintettel a keresetnek az éppen tárgyalt részét elutasította; az ítélet indokolásában ilyen módon három ízben is szerepel a részbeni elutasításról szóló szöveg, a rendelkező részből azonban ez kimaradt.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél által előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban a másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmaz rendelkezést a kereset tárgyává tett, az indokolás szerint elutasított ÁSZF pontok vonatkozásában, ezért a felterjesztett iratokat az ítélet kiegészítése érdekében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 367. § (1) bekezdése alkalmazásával visszaküldte az elsőfokú bíróságnak, egyidejűleg a Pp. 367. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárást felfüggesztette a kiegészítés tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedéséig, illetve az ellene bejelentett fellebbezés felterjesztéséig.
- [6] Az elsőfokú bíróság kiegészítő ítéletével a keresetet a per főtárgya tekintetében hozott egyéb rendelkezéseket meghaladóan elutasította és megállapította, hogy a felperes személyes illetékmentessége folytán meg nem fizetett 18.000 forint eljárási illeték az állam terhén marad. A kiegészítő ítéletének indokolása mindössze arra terjedt ki, hogy ítéletének rendelkező része a kereset elutasításáról nem tartalmazott rendelkezést, ezért azt a Pp. 355. § (2) bekezdése alapján kiegészítette, és ezen túlmenően mi alapján rendelkezett még 18.000 forint eljárási illeték viseléséről.
- [7] A másodfokú bíróság az ezt követően folytatódó eljárásban érdemben csak az alperes fellebbezését bírálta el. Megállapítása szerint a felperesnek nincs elbírálható fellebbezése, mert az a kiegészített ítélet „indokolásában elutasított rendelkezéseket támadta, azonban az ítélet rendelkező része e tekintetben döntést nem tartalmazott”, viszont „az elutasító rendelkezést tartalmazó kiegészítő ítélet ellen fellebbezéssel nem élt, így a keresetet részben elutasító rendelkezések jogerőre emelkedtek”. Kifejtette, hogy a felperes fellebbezését nem lehetett visszautasítani, mert bár olyan rendelkezést támadott, amely nem szerepelt az ítélet rendelkező részében, azonban fellebbezéssel támadható határozat ellen irányult, ezért annak ellenére is ítélettel kellett rendelkezni róla, hogy érdemben nem volt elbírálható.
- [8] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Sérelmezte – egyebek mellett – azt, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére sem döntött a fellebbezése érdemében, ami által az ítélet teljességének a Pp. 341. § (1) bekezdésében foglalt követelményét megsértette. Állította az indokolási kötelezettség másodfokú bíróság általi megsértését is, mivel a jogerős ítélet semmilyen indokolást nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy visszautasítási ok hiányában milyen jogszabályi rendelkezés alapján mellőzte a fellebbezéssel támadható határozattal szemben határidőben benyújtott fellebbezése érdemi elbírálását.
- [9] Az indítványozó tanács azért kezdeményezte a jogegységi eljárást, mert el kíván térni a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett Kfv.37.496/2022/9. számú határozatától. Az indítványában rámutatott, hogy a polgári perrendtartás két megoldást kínál a felekkel már közölt határozat rendelkező részének módosítására: a határozat kijavítását [Pp. 352. § (1) bekezdés], illetve kiegészítését [Pp. 355. § (1) bekezdés]. A törvény szövege értelmében a kiegészítés a meghozni elmulasztott döntés pótlására szolgál; kétségtelenül ezt szükséges alkalmazni akkor, ha a rendelkező részből hiányzó döntésről a határozat indokolása sem ad számot, mivel ebben az esetben egyértelmű, hogy az adott kérelem elbírálatlan maradt. A kijavításra okot adó esetek körét pedig a törvény olyan példalózó felsorolással adja meg, amelyek mindegyike a határozat rendelkező részében lévő szöveg módosítására, és nem a hiányzó szöveg pótlására utal. A perrendtartás tehát nem ad kifejezett megoldást azokra az esetekre, amikor a bíróság meghozta ugyan a szükséges döntését, de határozatának rendelkező része ezt mégsem fejezi ki, az indokolása viszont igen.

- [10] Az indítványozó tanács kiemelte, hogy mind a polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvénycikkhez (a továbbiakban: 1911. évi I. törvénycikk) kapcsolódó jogirodalom, mind a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényhez (a továbbiakban: régi Pp.) kapcsolódó jogirodalom azonos módon úgy foglalt állást, hogy ebben az esetben nem a határozat kiegészítésének (hiszen az indokolásból kitűnően a bíróság döntött a kérdésről), hanem a kijavításának van helye. A Pp.-hez fűzött törvénymagyarázatok nem foglalkoznak a felvetett problémával, de nem is fogalmaznak meg a korábbi jogirodalmi álláspontoktól eltérő véleményt.
- [11] Rámutatott, hogy a jogirodalmi álláspontokkal összhangban álló jogértelmezés jelenik meg a Kúria Kfv.37.919/2022/7. számú közzétett határozatának indokolásában is: „a kijavítás lehetősége a bírósági munkával elkerülhetetlenül együtt járó adminisztrációs jellegű hibák orvoslására szolgál” (hozzátéva, hogy „nem alkalmazható a bíróság ténybeli tévedésének korrigálására, a bíróság kijavítással nem változtathat az eredeti ítélete érdemén”) {Indokolás [10]}.
- [12] Ezzel a jogértelmezéssel szemben a Kúria a Kfv.37.496/2022/9. számú végzésének (a továbbiakban: referenciahatározat) indokolásában olyan megszorító értelmezést fogadott el, ami kizárja a Pp. 352. § (1) bekezdésében szabályozott kijavítás alkalmazhatóságát azokban az esetekben, amikor ugyan kétséget kizáróan megállapítható, hogy a bíróság meghozta a szükséges döntést, de ennek megfelelő kifejezése adminisztratív okból kimaradt a határozata rendelkező részéből. Ebben az ügyben ugyanis az elsőfokú bíróság által a peres felek előtt kihirdetett ítélet (az ún. kisítélet) hiánytalan volt, de a felekkel kézbesítés útján közölt, írásba foglalt ítélet rendelkező része csak a perorvoslat kizártságáról való tájékoztatást tartalmazta. A hibát kijavító végzéssel kívánta orvosolni az elsőfokú bíróság, és abban rögzítette az írásba foglalt ítéletből – állítása szerint – informatikai hiba folytán kimaradt, a kisítéletben szereplő rendelkezéseket. Ebben az ügyben mondta ki a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott kijavításnak nem volt helye, ugyanis a rendelkező rész rendelkezéseinek pótlása nem esik a Pp. 352. § (1) bekezdése által használt elírás fogalmi körébe {Indokolás [21]}; a rendelkező rész kijavításával csak a törvényben szabályozott elírások korrekciója végezhető el, az érdemi tartalom hiánya ilyen módon nem pótolható {Indokolás [26]}.
- [13] Az indítványozó tanács érvelése szerint ez a jogértelmezés az előtte folyamatban lévő felülvizsgálati ügyben Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) 28. cikkével összeegyeztethetetlen jogalkalmazást eredményez. Abban az esetben ugyanis, ha a kiegészítő ítélet – minthogy az alapítélet az egyes kérelmek elutasításának indokait teljeskörűen rögzíti – kizárólag a rendelkező részt egészíti ki, akkor a fél a kiegészítő ítéletben szereplő rendelkezéseket sem az alapítélet elleni fellebbezésben (mert annak nem képezi részét), sem a kiegészítő ítélet elleni fellebbezésben (mert abban nem szerepelnek az indokai) érdemben nem tudja támadni. Ezzel szemben, ha ilyen esetben a bíróságnak nem kiegészítő ítéletet, hanem kijavító végzést kell hoznia, – mivel a helytelenül megválasztott határozati forma nyilvánvalóan nem csorbíthatja a fél perorvoslati jogát – a fellebbezés érdemben bírálendő el, hiszen csak egyetlen ítéletformájú határozat keletkezett az elsőfokú eljárásban, a fél pedig azzal szemben nyújtott be határidőben fellebbezést.
- [14] Erre tekintettel az indítványozó tanács arra kérte a Kúriát, hogy határozatában mondja ki: ha a határozat indokolásából félreérthetetlenül kitűnik, hogy a bíróság a fél kérelmét elbírálta, de ennek kifejezésre juttatása a rendelkező részből bármely okból elmaradt, nem a határozat kiegészítésének, hanem kijavításának van helye.

II.

- [15] A legfőbb ügyész a Bszi. 37. § (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatában kifejtette, hogy az ügyazonosság nem áll fenn a referenciahatározatban kifejtett jogértelmezés és az indítványozó tanács álláspontja között, ezért az előzetes döntéshozatal szükségtelen. Kiemelte, hogy a referenciahatározatban a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság írásba foglalt ítéletének rendelkező része egyáltalán nem tartalmazott érdemi döntést, ezáltal nem felelt meg a Pp. 346. § (3) bekezdésének, míg az indítványozó tanács ügyében az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része egyértelműen tartalmazta, hogy mely szerződési feltételek tisztességtelenek, és az indokolás kitért arra, hogy miért nem találta megalapozottnak a keresetben megjelölt valamennyi feltételt.
- [16] Rámutatott, hogy a közzétett döntések (Kfv.37.338/2023/8., Pfv.21.692/2014/4.) alapján a Kúria joggyakorlata egységes: a kijavítást technikai kiigazításnak tartja, míg a kiegészítést további elmaradt döntéshozatal szükségessége esetén ítéli követendőnek. Álláspontja szerint a megjelölt határozatok rámutatnak arra, hogy a kijavítás olyan rendelkezéseket is érinthet, amely nemcsak a Pp.-ben rögzített elírások miatt, hanem azon túl, további okokból az ítélet érdemét korrigálja akként, hogy az a bíróság által meghozott és a kereseti igényt teljeskörűen elbírált döntések tartalmának megváltoztatásával nem jár. Az ítélet teljessége elvének megfelelően

a bíróságnak valamennyi kereseti kérelemről és a hivatalból eldöntendő kérdésekről is teljeskörűen döntést kell hozni, határozata tehát nem szorulhat utólagosan meghozott érdemi döntésre a kijavítás körében.

- [17] Amennyiben viszont az ítélet nem teljes, úgy kiegészítésnek van helye. Utalt arra, hogy ezt az elvet követik az indítványozó tanács által részletesen idézett kommentárok és a szakirodalmi álláspontok is.

III.

- [18] A Kúria az indítványozó tanács kérdésének megválaszolása előtt annak tisztázását tartotta szükségesnek, hogy milyen eljárásjogi különbség van a határozat kijavítása, illetve a kiegészítése között.
- [19] A határozat kijavításáról már a polgári törvénykezési rendtartás tárgyában elfogadott 1868. évi LIV. törvénycikk 258. §-a is rendelkezett akként, hogy „[a] bírói határozatokba vagy azok kiadványaiba becsúszott név-, szám- vagy tollhibák, a fél kívánatára, kiigazítandók azon bíróság által, melynél a hiba történt”.
- [20] A határozat kiegészítésének intézményét a sommás eljárásról szóló 1893. évi XVIII. törvénycikk (a továbbiakban: 1893. évi XVIII. törvénycikk) vezette be a magyar polgári eljárásjogba, eltérően szabályozva a kijavítástól. Az 1893. évi XVIII. törvénycikk 123. §-ának első bekezdése szerint „[a] bírói határozatba becsúszott név-, szám- és más efféle nyilvánvaló hibákat a bíróság, melynél a hiba történt, hivatalból is bármikor kijavítja. Ugyanez történik akkor is, ha a határozat kiadmánya az eredeti szövegtől eltér”. A törvényjavaslat indokolása szerint ez a szabályozás „az ítélet kiigazításáról intézkedik lényegileg megegyezőleg a fennálló joggal. Midőn a bíróság akaratának kinyilvánítása nyilvánvalóan nem felel meg akaratának, a kiigazítás hivatalból is és bármikor megtörténhetik”. Az 1893. évi XVIII. törvénycikk 124. §-a pedig kimondta, hogy „[h]a az ítélet a kereseti kérelemnek vagy ellenkérelemnek valamely oly részéről, mely önállóan is eldönthető (103., 104. §), vagy a mellék kötelezettség, avagy a perköltség viselése tekintetében nem intézkedett, vagy az ítélet végrehajthatóságát ki nem mondotta (117. §), bármelyik fél kérheti az ítéletnek kiegészítését”. A törvényjavaslat indokolása szerint e rendelkezés „perrendünknek egy ismeretes hiányát pótolja. A lehetőség, hogy a bíróság ítéletet a még el nem intézett kérelmek tekintetében kiegészítse, elejét veszi a felesleges jogorvoslatnak. A javaslat egyébiránt azt az esetet, midőn az ítélet kiegészítése válik szükségessé, a részítélet analógiájára szabályozza, miután ezen eset csak okára nézve különbözik attól az esettől, midőn a bíróság szándékosan szorítkozott egyelőre csupán az ügy egy részének eldöntésére”.
- [21] Ezt a szabályozást vette át az 1911. évi I. törvénycikk 407. § első bekezdése, amely úgy rendelkezett, hogy „[a]z ítéletbe becsúszott név-, szám-, számadási és más efféle nyilvánvaló hibákat a bíróság, a melynél a hiba történt, hivatalból is bármikor kijavítja. Ugyanez történik akkor is, ha az ítélet kiadmánya az eredeti szövegtől eltér”. A 409. § első bekezdése pedig a kiegészítés tárgyában kimondta, hogy „[h]a a bíróság az ítéletben a kereseti kérelemnek vagy ellenkérelemnek valamely részéről a fő- vagy mellékkötelezettség tekintetében, vagy a perköltség viseléséről nem intézkedett, úgyszintén, ha a bíróság az ítélet végrehajthatóságára vonatkozó kérelmekről nem határozott, vagy az ítélet végrehajthatóságát a törvény ellenére ki nem mondotta, bármelyik fél kérheti az ítélet kiegészítését”.
- [22] Az 1911. évi I. törvénycikk szabályozását felváltó régi Pp. 224. § (1) bekezdése szerint „[a] bíróság névcseré, hibás névírás, szám- vagy hiba, vagy más hasonló elírás esetén a határozat kijavítását végzéssel bármikor hivatalból is elrendelheti”.
- [23] A régi Pp. 225. § (1) bekezdése értelmében „[a]z ítélet kiegészítését annak közlésétől számított tizenöt nap alatt bármelyik fél kérheti, ha a bíróság valamely kereseti kérelem vagy ellenkérelem felől, vagy a kereseti kérelem vagy az ellenkérelem valamely része felől akár a fő-, akár a mellékkötelezettség tekintetében nem határozott, avagy a perköltség viselése vagy az ítélet előzetes végrehajthatósága felől, habár annak helye lett volna, nem rendelkezett”. A régi Pp. 225. § (6) bekezdése pedig ilyen esetben lehetővé teszi az ítélet kiegészítését hivatalból is. A törvényjavaslat indokolása szerint a régi Pp. 224–225. §-a az ítélet kijavítását és kiegészítését szabályozza, annak kiigazítása felől azonban külön rendelkezést nem tartalmaz. Az ítélet olyan utólagos helyesbítéséhez ugyanis, amely sem a kijavítás, sem a kiegészítés fogalma alá nem vonható, rendszerint nem fűződik olyan számottevő érdek, amely külön perjogi szabályozást tenne szükségessé.
- [24] A Pp. lényegében változatlan tartalommal és szövegezéssel veszi át a régi Pp.-ben írt szabályokat. A határozatok kijavításáról a Pp. 352–353. §-ai, a határozatok kiegészítéséről a 355–356. §-ai rendelkeznek.
- [25] A Pp. 352. § (1) bekezdése kimondja, hogy „[h]a a határozat névcserét, hibás névírást, szám- vagy számítási hibát, illetve más hasonló elírást tartalmaz, a bíróság azt kérelemre vagy hivatalból bármikor kijavíthatja”. A Pp. 353. §-a értelmében az elsőfokú bíróság határozatát a fellebbezést érdemben elbíráló határozatában a másodfokú bíróság is kijavíthatja. A polgári perrendtartásról szóló T/11900. számú törvényjavaslat indokolása szerint „[a] kijavítás a bírósági határozatban megjelenő technikai jellegű – nyilvánvaló – hibák orvoslására szolgál,

a határozat rendelkező része és indokolása közti összhang megteremtése érdekében. Nem alkalmazható a bíróság ténybeli tévedésének korrigálására, a bíróság a kijavítással nem változtathat az eredeti ítélete érdemén. A kijavítás új szabályozása alapvetően fenntartja a korábbi eljárásjogi szabályokat, az orvosolható hibák körének meghatározásával, a kérelemre és hivatalból történő eljárással, a halasztó hatály megtagadásával, a felek szükség esetén való meghallgatásával, a korlátozott jogorvoslati lehetőséggel, és az ügyviteli részletszabályokkal.

- [26] A Pp. 355. § (1) bekezdése értelmében „[a] bíróság az ítéletet kérelemre kiegészítheti, ha abban nem határozott valamely kereseti kérelemről vagy annak valamely része felől, továbbá – habár annak helye lett volna – a perköltség viseléséről vagy az ítélet előzetes végrehajthatósága felől”. A Pp. 355. § (2) bekezdése alapján, ha a bíróság az ítéletben nem rendelkezett olyan kérdéssről, amelyről a rendelkezés jogszabály értelmében hivatalból kötelező, a mulasztást a hiányosság észlelését követően haladéktalanul pótolja. A törvényjavaslat indokolása szerint „[a] kiegészítés alapja a bíróság hiányos döntése, elsődlegesen arra az esetre, ha a határozat nem felel meg a teljesség követelményének, vagy a bíróság nem rendelkezett egyéb – járulékos vagy jogszabályi rendelkezés alapján hivatalból kötelező – körben. A kiegészítés jogintézménye a hiányos elbírálást hivatott pótolni az el nem bírált kérdések utólagos eldöntésével, amelyre sor kerülhet a határozat jogerőre emelkedése előtt és után egyaránt”.

IV.

- [27] A Kúria megvizsgálta – a tartalmában változatlan jogi szabályozáshoz kapcsolódó – korábbi felsőbbbírósági gyakorlatot. Az 1893. évi XVIII. törvénycikk rendelkezései alapján a bíróság kimondta, hogy „[a] bíróság részéről a tárgyaláson kihirdetett saját ítéletnek oly irányban történt utólagos kiigazítása, mely a rendelkező részben bizonyos irányban kimondott marasztalási kötelezettség teljesítésének felmentését eredményezte, nem eshetik a 122. §-ban megengedett kijavítások közé” (K. 1896. dec. 22. 1. G. 330. F. H. 138.). Kimondta azt is, hogy „[a]z ítéletben megállapított marasztalási összeg csak abban az esetben tekinthető olyan nyilvánvaló hibának, amelynek az utólagos kijavítását a § megengedi, ha a marasztalásnak a rendelkező részbe foglalt összege az ítélet erre vonatkozó indokolásában felhozott vagy felhívott számadatokkal ellentétben áll” (Sz. 1901. jan. 29. H. 15. T.V. 672.). Továbbá: „[h]a az ítéleti indokolás tartalmából kivehetőleg a keresetével elutasított felperes tartozik az alperes költségeit megfizetni, de a fellebbezési bíróság ítéletének rendelkező része az alperest marasztalja a felperes költségeiben, a felülvizsgálati bíróság a rendelkező részbe becsúsztott tollhibát a S. E. 123. §-a értelmében hivatalból kijavítja, habár csak a felperes élt felülvizsgálattal” (1914. márc. 26. G. 414/1913. Pdt.I.21.).
- [28] A Legfelsőbb Bíróság a régi Pp. 224. §-át értelmezve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kijavítás intézménye a határozatban meglévő olyan hibák orvoslására szolgál, amelyek nem az érdemi döntésből erednek (Legfelsőbb Bíróság Pf.25.144/2001/16., Pf.25.310/2002/17., Pfv.20.091/2006/9., Pf.24.616/2007/2.), vagyis a téves ténybeli vagy jogi álláspontot tartalmazó, tehát megalapozatlan vagy törvénysértő jogerős határozatok orvoslása nem kijavítással, hanem a határozat elleni rendes vagy rendkívüli jogorvoslatokkal lehetséges [Legfelsőbb Bíróság M. törv. 10. 187/1974. (megjelent: BH 1975.438. számon), Mfv.10.368/1997. (megjelent: BH 1998.455. számon), Pf.27.023/2001/4., Pf.25.144/2001/16., Kpkf.35.410/2001/2., Kpkf.39.896/2002/2.].
- [29] A kijavítással a döntés érdemi része nem változik, nem módosul, a kijavítás a határozat meghozatala vagy írásba foglalása során bekövetkezett technikai jellegű hibák kiküszöbölésére szolgál (Legfelsőbb Bíróság Pf.24.620/2002/2.), ehhez képest a határozatot az ügy érdemében megváltoztató kijavító végzés törvénysértő [Legfelsőbb Bíróság M.törv.10.378/1975. (megjelent: BH 1976.561. számon), M.törv.10.128/1992. (megjelent: BH 1992.614., BH 1993.129. számon)], és a kijavítás sem eredményezheti a kijavítani kért jogerős határozat hatályon kívül helyezését (Legfelsőbb Bíróság Pf.24.810/2009/2.).
- [30] A Legfelsőbb Bíróság a kijavítás tárgyában való döntés során a kihirdetett és a felek számára kézbesített határozatot, illetve a határozat indokolását és rendelkező részét, esetenként a döntés alapjául szolgáló okiratokat vizsgálta annak eldöntése érdekében, hogy mi volt a bíróság döntésének valós tartalma, ehhez képest történt-e elírás vagy számítási hiba. Számos esetben állapította meg a határozat rendelkező részének és indokolásának egybevetése alapján, hogy a rendelkező rész kijavításra szorult, mert az indokolással nem állt összhangban [Legfelsőbb Bíróság Gf.31.332/1981. (megjelent: BH 1983.462. számon), Pf.26.589/2000/5., Gf.31.422/2000/3., Pf.24.771/2003/2., Gf.30.399/2004/15., Gf.30.538/2007/2., Pf.24.759/2009/3., Pf.24.801/2009/2., Gf.30.410/2009/4.]. Ugyancsak előfordult, amikor a kihirdetett ítélet és a felek számára kézbesített ítélet eltérése volt a kijavítás alapja [Legfelsőbb Bíróság Kfv.35.175/2001/17., Kfv.35.637/2011/5.], ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság jogértelmezése szerint nincs

- helye az írásba foglalt határozat kijavításának abból az okból, hogy indokolása szó szerint nem egyezik meg a kihirdetésekor ismertetett indokokkal (Legfelsőbb Bíróság Kfv.37.137/2005/10.).
- [31] A kijavítás körében a régi Pp. 225. § (1) bekezdését értelmezve a Legfelsőbb Bíróság kimondta, hogy a határozatot hozó bíróság kiegészítéssel a saját határozatának hibáját az esetben orvosolhatja, ha a határozat rendelkezései nem terjednek ki valamennyi eldöntendő kérdésre (Legfelsőbb Bíróság Pf.20.669/1998/8., Pf.24.913/2008/2., Pfv.21.637/2009/6.). Adott esetben kizárólag az ítélet rendelkező részének és indokolásának az egybevetése alapján lehet állást foglalni abban, hogy a bíróság döntése a tárgyi keresethalmazathoz tartozó valamennyi követelést (helyt adó vagy elutasító módon) valóban kimerítette, vagy a döntése egyes kereseti kérelmekre nem terjedt ki (Legfelsőbb Bíróság Pfv.20.649/2005/4., Gfv.30.557/2008/4.).
- [32] A kiegészítés az eredeti határozat érdemén nem változtathat, azzal ellentétes rendelkezést nem, hanem csak a korábbi határozatot kiegészítő rendelkezést tartalmazhat (Legfelsőbb Bíróság Pf.24.810/2009/2.). Lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, ha a kiegészítő ítélet az ítélettel ellentétes rendelkezést tartalmaz, érdemben változtatva meg az ítélet rendelkező részében foglaltakat [Legfelsőbb Bíróság Gf.30.253/1990. (megjelent: BH 1991.80. számon)]. Ennek megfelelően a határozat kiegészítése iránti kérelem sem irányulhat a határozat megváltoztatására, illetve hatályon kívül helyezésére (Legfelsőbb Bíróság Pf.26.726/2001/2., Kfv.35.068/2002/5., Pf.24.594/2006/2., Pf.24.758/2008/2., Pf.24.520/2008/2., Pf.24.651/2009/2., Pf.24.978/2010/2., Pf.24.554/2010/2., Pf.25.016/2010/2., Pf.24.629/2011/2.).
- [33] A határozat kiegészítése során ezért – akár hivatalból, akár kérelemre jár el a bíróság – nincs lehetőség a már jogerős ítélet indokolása egy részének felülvizsgálatára, nem vizsgálható, hogy a jogerős ítélet indokolása a jogszabályoknak megfelelő-e (Legfelsőbb Bíróság Gfv.30.557/2008/4.); az ítélet indokolásának fogyatékoságai kiegészítéssel nem orvosolhatók, erre a fellebbezés, illetve a felülvizsgálat a megfelelő jogorvoslati eszköz (Legfelsőbb Bíróság Pf.20.669/1998/8., Pf.24.673/2007/2.); nemcsak arra nincs törvényes lehetősége a bíróságnak, hogy korábbi indokolása helyett kiegészítő végzésben új indokolását adja döntésének, hanem arra sincs, hogy az eredeti határozatban kifejtett indokolását további érvekkel egészítse ki (Legfelsőbb Bíróság Cgf.33.316/1999/9.).

V.

- [34] A Kúria a kijavítás és a kiegészítés elhatárolásánál a régi Pp. alkalmazása körében abból indult ki, hogy kijavításnak „akkor van helye, ha a határozatban valamely rendelkezés leírása, számítása során történt hiba, amely adódhat akár az eljáró bíró vagy jegyző tevékenységéből, esetleg szövegszerkesztési hibából. Nem alkalmazhatóak azonban a kijavítás szabályai a határozathozatal során előforduló érdemi hibára, jogi vagy tárgyi tévedésre” (Pkf.24.642/2015/2.). A kijavítás tehát „a nyilvánvaló, mérlegelést és bizonyítást nem igénylő elírások kijavítására ad lehetőséget” (Pkf.24.847/2014/6.), a határozat rendelkező része és indokolása közötti elírásból, szövegszerkesztési hibából eredő eltérés, ellentmondás feloldására, a határozat egyes részei közti összhang megteremtésére szolgál [Gf.30.004/2024/2., Indokolás [15]; Gpkf.30.363/2023/2., Indokolás [19]]. A kijavítás tehát a bíróság határozatában tapasztalható olyan adminisztratív hibák korrigálásának eszköze, amelyek téves volta nem az érdemi döntésből ered [Mpk.10.560/2018/3., Indokolás [27]]. A kijavítás nem szolgálhat a bíróság ténybeli tévedésének, téves jogalkalmazásának korrigálására, és nem vezethet a kijavított határozatban foglalt döntés megváltoztatására [Pfv.20.765/2016/6., Indokolás [24]; Gpkf.30.363/2023/2., Indokolás [12]; Gf.30.004/2024/2., Indokolás [15]]; a határozatot érdemben megváltoztató kijavító végzés törvénysértő [Pfv.20.765/2016/6., Indokolás [24]; Mpk.10.560/2018/3., Indokolás [27]; Pfv.21.175/2021/8., Indokolás [22]].
- [35] A Kúria a régi Pp. 225. § (1) bekezdését alkalmazva kimondta, hogy az ítélet kiegészítésének célja egy elmulasztott döntés pótlása abban az esetben, ha a bíróság valamely kérelemről nem döntött [Gf.30.498/2021/2., Indokolás [11]; Pf.24.821/2022/2., Indokolás [8]; Pf.24.602/2022/2., Indokolás [3]–[4]; Pkf.24.774/2023/5., Indokolás [13]; Gpkf.30.363/2023/2., Indokolás [14]]; nem vehető igénybe egy meglévő rendelkezés megváltoztatására vagy a hiányzó indokolás pótlására, és az indokolás téves vagy hiányos volta pedig kiegészítéssel nem orvosolható [Pkf.24.774/2023/5., Indokolás [13]], mivel a kiegészítés nem a jogerős határozat elleni újabb jogorvoslat, ezáltal nem irányulhat egy meglévő ítéleti rendelkezés megváltoztatására, a bíróság a kiegészítéssel nem változtathat az eredeti határozat érdemén [Kfv.35.533/2015/6.; Gpkf.30.363/2023/2., Indokolás [14]].
- [36] A Kúria a hatályos perrendtartás alkalmazása körében a Pp. 352. §-át értelmezve megerősítette a korábbi gyakorlatát és kimondta, hogy „a kijavítás lehetősége a bírósági munkával elkerülhetetlenül együtt járó adminisztrációs jellegű hibák orvoslására szolgál, nem alkalmazható a bíróság ténybeli tévedésének korrigálására, a bíróság kijavítással nem változtathat az eredeti ítélete érdemén” [Kfv.37.919/2022/7., Indokolás [10]; Pf.24.713/2022/2., Indokolás [14]].

- Kfv.37.237/2023/6., Indokolás [18]; Kfv.37.338/2023/8., Indokolás [35]], ezért a kijavító határozattal nem lehet a határozatot érdemben megváltoztatni, az esetlegesen jogszabálysértő ítéletet korrigálni {Pf.24.713/2022/2., Indokolás [14]; Kfv.37.919/2022/7., Indokolás [10]; Pf.24.600/2024/2., Indokolás [14]}.
- [37] A Kúria ehhez kapcsolódóan rámutatott arra is, hogy az indokolás és a rendelkező rész ellentmondásainak a kiküszöbölésére nem a kiegészítés, hanem a kijavítás szolgál {Pf.24.747/2021/2., Indokolás [16]}, így az ítélet kijavításának van helye, ha a keresetnek helyt adó rendelkező résszel és érdemi indoklással szemben a bíróság ítélete indokolásában azt rögzíti, hogy a kereset nem megalapozott {Kfv.37.338/2023/8., Indokolás [36]}. A Kúria lehetőséget látott a kijavításra az ún. kisítelest és az írásba foglalt ítélet rendelkező részének eltérése (Kfv.37.294/2023/2.), illetve a kihirdetett ítélet és az írásba foglalt ítélet rendelkező részének eltérése (Kfv.35.640/2021/2.) esetén.
- [38] Az előzőekben ismertetett határozatokkal szemben a referenciahatározat indokolásában kifejtett jogértelmezés kizárja a Pp. 352. § (1) bekezdésében szabályozott kijavítás alkalmazhatóságát azokban az esetekben, amikor kétséget kizáróan megállapítható, hogy a bíróság meghozta a szükséges döntést, de ennek megfelelő kifejezése adminisztratív okból kimaradt a határozatának rendelkező részéből. Ebben az ügyben az elsőfokú bíróság által a peres felek előtt kihirdetett ítélet (az ún. kisítelest) hiánytalan volt, de a felekkel kézbesítés útján közölt, írásba foglalt ítélet rendelkező része csak a perorvoslat kizártságáról való tájékoztatást tartalmazta. Az elsőfokú bíróság a hibát kijavító végzéssel orvosolta, és abban rögzítette az írásba foglalt ítéletből – állítása szerint – informatikai hiba folytán kimaradt, a kisítelestben szereplő rendelkezéseket. A Kúria az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Kimondta, hogy ha a „kisítelest” és a feleknek megküldött ítélet szövegezésében eltérő, az olyan súlyú eljárási hiba, ami a jogerős ítélet felülvizsgálatát nem teszi lehetővé. A rendelkező rész kijavításával csak a törvényben szabályozott elírások korrekciója végezhető el, az érdemi tartalom hiánya ilyen módon nem pótolható.
- [39] A Kúria a referenciahatározatban kifejtettekkel szemben a Pp. 355. §-a alkalmazása körében megerősítette, hogy „az ítélet kiegészítésének célja a Pp. 341. § (1) bekezdésének megfelelően a határozat teljessé tétele abban az esetben, ha a bíróság valamely kérelemről nem rendelkezett” {Pf.24.565/2025/2., Indokolás [13]}, a bíróság a kiegészítéssel nem változtathat az eredeti határozat érdemén {Pf.24.770/2023/2., Indokolás [6]; Pf.24.691/2024/2., Indokolás [19]}, és önmagában az a körülmény, hogy a kiegészítést kérő fél a bíróság döntésével vagy annak indoklásával nem ért egyet, nem ad alapot az ítélet kiegészítésére” {Pf.24.691/2024/2., Indokolás [19]}.
- [40] A Kúria Mpkf.10.143/2021/5. számú határozata indokolásában [{26} bekezdés] a Pp. alkalmazása körében fenntartotta a régi Pp. 225. § (1) bekezdése tárgyában kialakult gyakorlatot {Pf.24.795/2021/2., Gf.30.498/2021/2.} és kimondta, hogy a végzés kiegészítésével a rendelkező rész hiányossága pótolható, kizárólag az indokolás tekintetében a végzés kiegészítése nem kérhető. A végzés indokolásának esetleges téves vagy hiányos volta nem alapozza meg annak kiegészítését.

VI.

- [41] A Kúria kiemeli: az 1893 óta lényegében változatlan jogi szabályozás alapján kialakult bírói gyakorlat abból indul ki annak megítélése során, hogy a határozat kijavításának vagy kiegészítésének van-e helye, hogy a bíróság döntött-e az adott kérdésben. Amennyiben az ügy irataiból az állapítható meg, hogy a bíróság minden olyan kérdésben meghozta a döntését, amelyről rendelkeznie kellett, akkor – ha a teljeskörűen írásba foglalt határozat ezt a döntést hiányosan vagy tévesen tartalmazza – a határozat kijavításának, ha viszont maga a döntés maradt el, a határozat kiegészítésének van helye.
- [42] A Kúria jogértelmezése szerint, ha a bíróság a Pp. 351. § (1) bekezdése alapján kihirdette a határozatát, és ez a döntése – a szóbeli és az írásbeli indokolásból kitűnően – kiterjedt az érintett jogkérdésre, de az erre vonatkozó rendelkezés a teljeskörűen írásba foglalt határozatból vagy a határozat kiadmányaiból hiányzik, – mivel a bíróság az adott kérdésben kétséget kizáróan döntött – a határozat kiegészítésének nincs helye, ez a hiba adott esetben a határozat kijavításával orvosolható.
- [43] Abban az esetben viszont, ha a bíróság a határozatát tárgyaláson kívül hozza, így annak kihirdetésére nem kerül sor, az ítélet teljességének megítélése során alapvetően az ítélet indokolásából lehet megállapítani, hogy a bíróság döntött-e a Pp. 341. § (1) bekezdése körében valamennyi jogkérdésről. Ha a bíróság ítéletének indokolásából kétséget kizáróan megállapítható, hogy meghozta a szükséges döntést, akkor a rendelkező rész kijavításával lehet orvosolni azt a hibát, hogy az írásba foglalt határozat a bíróság döntését hiányosan tartalmazza.

- [44] Ugyancsak a rendelkező rész és az indoklás összevetésével kell eldönteni, hogy a rendelkező rész valamely általános megfogalmazású megállapítása (a bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasítja; az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja stb.) kiterjed-e minden eldöntendő kérdésre, vagy kizárólag a bíróság által ténylegesen vizsgált kérelmek tekintetében hozott döntésre utal, és ezért az ítélet kiegészítésének van helye {vö. Pf.24.565/2025/2., Indokolás [14]}. Az indokolásban a felek kérelmeire és beadványaira való konkrét utalás folytán az ügy egyéb iratainak ugyancsak jelentősége lehet, akár abban a kérdésben, hogy a bíróság döntése valóban valamennyi eldöntendő kérdésre kiterjedt-e, akár abban a kérdésben, hogy az indokok rögzítése során kijavítás körében orvosolható hiba történt-e.
- [45] A Kúria kiemeli, hogy abban az esetben viszont, ha a bíróság a rendelkező részben – a Pp. 350. § (3) bekezdése alapján kihirdetett határozattal egyezően – kifejezetten rendelkezett valamely kérelemről, de annak indokait a határozat indokolása nem vagy hiányosan tünteti fel, sem a határozat kiegészítésének (mivel a bíróság meghozta a döntést), sem a kijavításának (kivéve, ha a kihirdetés során a döntés indokai szóban elhangzottak) nincs helye. Ilyenkor legfeljebb az indokolási kötelezettség [Pp. 346. § (4)–(5) bekezdés] megsértése miatt az érdemi döntéssel szemben perorvoslatnak lehet helye.

VII.

- [46] Mindezekre tekintettel a Kúria a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja, 25. §-a, 32. § (1) bekezdés b) pontja, 33. § (1) bekezdés b) pontja, valamint 40. § (1) és (2) bekezdései alapján, a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása érdekében [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés] a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.
- [47] A Kúria a Bszi. 42. § (1) bekezdése alapján a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben, a BHGY-ban, a bíróságok központi internetes honlapján és a Kúria honlapján közzéteszi. A jogegységi határozat a bíróságokra – az indítványozó tanács kivételével – a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező.

Budapest, 2025. december 1.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zs. András s.k. bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró, Dr. Darák Péter s.k. bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró, Dr. Kurucz Krisztina s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Dr. Remes Gábor s.k. bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1001/2026. (I. 8.) Korm. határozata egyes helyi önkormányzatok működőképességének biztosításáról

A Kormány

- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elrendeli a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet címrendjének a 9. Egyes helyi önkormányzatok működőképességének biztosítása címmel és az 1. melléklet szerinti alcímekkel történő kiegészítését;
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
közigazgatási és területfejlesztési miniszter
Határidő: azonnal
- az Áht. 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva – az 1. melléklet szerinti települési önkormányzatok támogatása érdekében – elrendeli a Kvtv. 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 2. A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai cím, 1. A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú kiegészítő támogatása alcím, 5. Önkormányzati elszámolások jogcímcsoport terhére 118 850 000 forint egyszeri átcsoportosítását, a Kvtv. 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 9. Egyes helyi önkormányzatok működőképességének biztosítása cím 1. melléklet szerinti alcímei javára, a 2. melléklet szerint;
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: azonnal
- egyetért azzal, hogy a közigazgatási és területfejlesztési miniszter a 2. pont szerint átcsoportosított forrás terhére, az 1. mellékletben meghatározott célokra külön pályázat és kérelem benyújtása nélkül vissza nem térítendő egyedi támogatást nyújtson az 1. mellékletben megjelölt önkormányzatok részére támogatási előlegként, a támogatás felhasználásának és elszámolásának részletes feltételeit meghatározó támogatói okirat alapján;
- felhívja a közigazgatási és területfejlesztési minisztert, hogy a 3. pont szerinti egyedi költségvetési támogatást a támogatói okirat kiadását követően folyósítsa az 1. mellékletben megjelölt önkormányzatok számára.
Felelős: közigazgatási és területfejlesztési miniszter
Határidő: a támogatói okirat kiadását követően

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1001/2026. (I. 8.) Korm. határozathoz

Alcím-szám	Alcímnev	Támogatási összeg (forint)	Támogatás célja
1.	Szakonyfalu Község Önkormányzat feladatainak támogatása	54 250 000	tartozások rendezése
2.	Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata feladatainak támogatása	54 600 000	tartozások rendezése, önkormányzati feladatok ellátása
3.	Varsány Község Önkormányzata feladatainak támogatása	10 000 000	településüzemeltetési feladatok ellátása

2. melléklet az 1001/2026. (I. 8.) Korm. határozathoz

IX. Helyi önkormányzatok támogatásai

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
Költségvetési év: 2026.

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	K I A D Á S O K	A módosítás jogcíme						Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve									
	IX.						Helyi önkormányzatok támogatásai														
410106		9					Egyes helyi önkormányzatok működőképességének biztosítása														
410117			1				Szakonyfalu Község Önkormányzat feladatainak támogatása														
						K5						Egyéb működési célú kiadások						54 250 000			
410128			2				Tatárszentgyörgy Község Önkormányzata feladatainak támogatása														
						K5						Egyéb működési célú kiadások						54 600 000			
410139			3				Varsány Község Önkormányzata feladatainak támogatása														
						K5						Egyéb működési célú kiadások						10 000 000			
		2					A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai														
			1				A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú kiegészítő támogatása														
340206				5			Önkormányzati elszámolások														
						K5						Egyéb működési célú kiadások						-118 850 000			
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																					

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	B E V É T E L	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve				
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	T Á M O G A T Á S	A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma
												Kiemelt előirányzat neve				
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra				

Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)					Összesen		I.n.év		II.n.év	III.n.év	IV.n.év
Magyar Államkincstár 1 példány							időarányos teljesítésarányos egyéb: <u>azonnal</u>					118 850 000		118 850 000				

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

A Kormány 1002/2026. (I. 8.) Korm. határozata**a budapesti egyházi fejlesztések megvalósításának támogatásáról szóló 1479/2025. (XI. 21.) Korm. határozat módosításáról**

A budapesti egyházi fejlesztések megvalósításának támogatásáról szóló 1479/2025. (XI. 21.) Korm. határozat 1. pont b) alpontjában a „vízszigetelési munkálatai” szövegrész helyébe az „energetikai fejlesztései” szöveg lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1003/2026. (I. 8.) Korm. határozata**a kiemelt fővárosi sportegyesületek és egyes kiemelt vidéki sportszervezetek támogatási programjainak 2027–2032 közötti folytatásáról**

A Kormány az egyes, sportszakmai szempontból kiemelt, utánpótlás-nevelési, illetve felnőtt korosztályok felkészítését több sportágban egyaránt végző fővárosi és vidéki sportszervezetek szakmai feladatainak ellátását az élsport eredményességének fenntartása és további erősítése, továbbá a szabadidős sportolók sportolási feltételrendszerének elősegítése, valamint integrációs, prevenciós és közösségi kohéziós szempontok érvényesülése érdekében továbbra is kiemelt feladatnak tartja, erre figyelemmel a Kormány egyetért a kiemelt fővárosi sportegyesületek és egyes kiemelt vidéki sportszervezetek támogatási programjainak 2027–2032 közötti folytatásával, és felhívja a honvédelmi minisztert, hogy a támogatási programok 2027–2032 közötti folytatásáról készítsen előterjesztést a Kormány részére.

Felelős: honvédelmi miniszter
Határidő: 2026. február 28.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1004/2026. (I. 8.) Korm. határozata**Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata óvodafejlesztésének támogatásáról**

A Kormány

1. egyetért a Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) beruházásában az 1097 Budapest, Óbester utca 5–7. szám alatti ingatlanon óvodafejlesztés megvalósítása érdekében szükséges forrás biztosításával;
2. az 1. pontban foglaltak megvalósítása érdekében az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elrendeli a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet címréndjének a 8. Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata köznevelési feladatainak támogatása címmel történő kiegészítését;

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
közigazgatási és területfejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

3. az Áht. 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva – az 1. pontban foglalt célra – elrendeli a Kvtv. 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 2. A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai cím, 1. A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú kiegészítő támogatása alcím, 5. Önkormányzati elszámolások jogcímcsoport terhére 1 500 000 000 forint egyszeri átcsoportosítását a Kvtv. 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 8. Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata köznevelési feladatainak támogatása cím javára, az 1. melléklet szerint;

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
közigazgatási és területfejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

4. felhívja a közigazgatási és területfejlesztési minisztert, hogy a 3. pont szerint átcsoportosított forrás terhére, az ott meghatározott célra külön pályázat és kérelem benyújtása nélkül vissza nem térítendő egyedi támogatást nyújtson az Önkormányzat részére támogatási előlegként, a támogatás felhasználásának és elszámolásának részletes feltételeit meghatározó támogatói okirat útján;

Felelős: közigazgatási és területfejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

5. felhívja a közigazgatási és területfejlesztési minisztert, hogy a 4. pont szerinti egyedi költségvetési támogatást a támogatói okirat kiadását követően folyósítsa az Önkormányzat számára, azzal, hogy a folyósítás feltétele, hogy az Önkormányzat gondoskodjon az azonos célt szolgáló Kvtv. szerinti támogatás 50%-os mértékű előlegének visszafizetéséről.

Felelős: közigazgatási és területfejlesztési miniszter

Határidő: a felmerülés ütemében

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1004/2026. (I. 8.) Korm. határozathoz

IX. Helyi önkormányzatok támogatásai

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA																									
Költségvetési év: 2026.																									
forintban																									
Államháztartási egységi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	K I A D Á S O K					A módosítás jogcíme					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma	
												Kiemelt előirányzat neve													
	IX.						Helyi önkormányzatok támogatásai																		
409317		8				K8	Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata köznevelési feladatainak támogatása															1 500 000 000			
													Egyéb felhalmozási célú kiadások												
		2					A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai																		
			1				A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú kiegészítő támogatása																		
340206				5			Önkormányzati elszámolások																		
						K5							Egyéb működési célú kiadások										-1 500 000 000		
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																									

forintban

Államháztartási egységi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	B E V É T E L													Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
												Kiemelt előirányzat neve																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									</

forintban																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
Államház-tartási egységi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	T Á M O G A T Á S										A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
												Kiemelt előirányzat neve																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			

Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki		A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)		Összesen			I.n.év	II. n.év	III.n.év	IV.n.év
Magyar Államkincstár 1 példány		időarányos teljesítésarányos egyéb: <u>azonnal</u>		1 500 000 000			1 500 000 000			

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

**A miniszterelnök 1/2026. (I. 8.) ME határozata
helyettes államtitkár felmentéséről és helyettes államtitkár kinevezéséről**

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 228. § (2) bekezdés b) pontja és 234. § (1) bekezdése alapján – a külgazdasági és külügyminiszter javaslatára –

*dr. Kertész Ágnes*t, a Külgazdasági és Külügyminisztérium helyettes államtitkárát e tisztségéből

– 2025. december 31-ei hatállyal –

felmentem, egyidejűleg

*dr. Kocsis Gergő*t a Külgazdasági és Külügyminisztérium helyettes államtitkárává

– 2026. január 1-jei hatállyal –

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.